

Bryssel den 9.7.2013
COM(2013) 512 final

2013/0246 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

**om paketresor och assisterade researrangemang och om ändring av förordning (EG)
nr 2006/2004 samt direktiv 2011/83/EU och om upphävande av rådets direktiv
90/314/EEG**

{SWD(2013) 263 final}

{SWD(2013) 264 final}

{SWD(2013) 266 final}

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

1.1. Allmän bakgrund

Turismen spelar i dagsläget en viktig roll Europas ekonomi. Med omkring 1,8 miljoner företag, varav majoriteten är små och medelstora företag, som sysselsätter 5,2 % av den samlade arbetskraften utgör den europeiska turismindustrin en tillväxtmotor inom EU. Det samlade bidraget från resor och turism i Europa, inbegripet relaterade sektorer, står för omkring 10 % av EU:s BNP¹.

Antagandet av direktiv 90/314/EEG om paketresor² 1990 innebar att europeiska resenärer som köper semesterpaket, som i typfallet består av persontransport och inkvartering, erhöll viktiga rättigheter. Genom ett avgörande av domstolen 2002³ fastslogs att begreppet ”i förväg ordnad kombination” också omfattar resetjänster som kombinerats av en resebyrå på kundens uttryckliga begäran just innan de båda parterna slutit ett avtal.

Enligt direktiv 90/314/EEG ska konsumenter erhålla väsentlig information före och efter det att de har undertecknat ett avtal om ett resepaket. Genom direktivet föreskrivs att arrangörer och/eller återförsäljare är ansvariga för att resepaketet fullgörs enligt åtagandena, även om tjänsterna tillhandahålls av underleverantörer, och det regleras vilka följderna ska vara om resepaketsavtalet ändras. Genom direktivet säkerställs även resenärers rätt till återbetalning av förskottsbetalningar och till hemtransport i händelse av att arrangören och/eller återförsäljaren hamnar i obestånd.

Emellertid var resemarknadens uppbyggnad betydligt enklare 1990 jämfört med dag, och internet fanns inte. Trots ovannämnda avgörande från domstolen är det ännu oklart i vilken utsträckning de moderna sätten att kombinera resetjänster omfattas av direktivet.

I enlighet med vad som framhölls i kommissionens rapport från 1999⁴ om direktivets tillämpning föreligger det fortfarande betydande skillnader i de lagar genom vilka direktivet införlivas på grund av att man följer principen om minimal harmonisering, den omfattande bestämmanderätt som medlemsstaterna ges, t.ex. beträffande den ansvariga parten eller de ansvariga parterna, och tvetydigheter i texten.

Moderniseringen av direktiv 90/314/EEG bemöter kraven från medlagstiftarna, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt rådgivande europeiska konsumentgruppen⁵. En stor del av branschen och av konsumentorganisationerna har också begärt en översyn. En översyn av direktivet nämns uttryckligen i rapporterna om EU-medborgarskapet⁶, strategin för konsumentpolitiken i EU⁷ och i den andra inre marknadsakten⁸.

---

¹ Kommissionens meddelande ”Europa, världens främsta resmål – en ny politisk ram för europeisk turism” KOM(2010) 352 slutlig, 30.6.2010.

² Rådets direktiv 90/314/EEG av den 13 juni 1990 om paketresor, semesterpaket och andra paketarrangemang.

³ Mål C-400/00, Club-Tour av den 30 april 2002.

⁴ SEK (1999) 1800 slutlig

⁵ T.ex. rådets slutsatser från rådets 2255:e möte om konsumentfrågor den 13 april 2000, Europaparlamentets resolution av den 16 januari 2002 (2001/2136(INI)), yttrandet från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén av den 11 maj 2011 (EUT C 132) och yttrandena från rådgivande europeiska konsumentgruppen av den 21 april 2010 och den 8 februari 2013.

⁶ KOM(2010) 603 slutlig och COM(2013) 269 final.

⁷ COM(2012) 225 final.

⁸ COM(2012) 573 final – bilaga II.

1.2. Motiv och syfte

1.2.1. Utveckling av internetdistribution och liberalisering av luftfartssektorn

73 % av hushållen inom EU hade tillgång till internet 2011⁹. Nästan två tredjedelar av EU:s medborgare använder internet minst en gång i veckan och mer än hälften av dem gör det varje dag eller nästan varje dag. Resetjänster tillhör de produkter som köps mest via internet.

Internethandelns utveckling och liberaliseringen av luftfartssektorn har förändrat det sätt som konsumenterna anordnar sina semestrar på. Detta har lett till olika sätt genom vilka näringsidkare hjälper konsumenterna att skraddarsy kombinerade resetjänster, framför allt via internet. De relevanta näringsidkarna omfattar resebyråer, researrangörer, flygbolag, kryssningsbolag etc. I många medlemsstater är det oklart huruvida sådana kombinationer omfattas av direktivets tillämpningsområde och huruvida näringsidkare som sätter samman sådana kombinationer är ansvariga för de relevanta tjänsternas fullgörande, särskilt i internetsammanhang.

Detta leder till osäkerhet för både näringsidkarna och konsumenterna.

Det innebär också att marknadsaktörer som i dag uttryckligen omfattas av direktivet är föremål för andra regler och andra kostnader än de företag som inte omfattas eller som inte anser sig omfattas av direktivet, även om de konkurrerar om samma kunder.

1.2.2. Onödiga fullgörandekostnader och hinder för gränsöverskridande handel

En del av direktivets bestämmelser har blivit föråldrade eller ger på andra sätt upphov till onödig byråkrati för företag, t.ex. informationskrav vad gäller broschyrer och inkluderingen av förvaltade affärsresor.

Lagstiftningsmässig splittring genom ett flertal motsägelser i medlemsstaternas lagar leder till ökade kostnader för företag som vill bedriva gränsöverskridande handel.

1.2.3. Konsumentskada – otydliga och föråldrade regler

I undersökningen om skada som drabbar konsumenter som köper ”dynamiska paket”¹⁰ gjordes en uppskattning av den årliga personliga konsumentskadan¹¹ med avseende på kombinerade researrangemang där det råder tvekan om direktivets tillämplighet. Av undersökningen framgår att problem i samband med sådana researrangemang är vanligare och värre för konsumenterna än problem med anknytning till traditionella resepaket, som otvetydigt omfattas av direktivet.

I en viss utsträckning lider även konsumenter som köper traditionella och i förväg ordnade resepaket skada eftersom vissa bestämmelser i direktivet är föråldrade, otydliga och lämnar luckor, t.ex. bristen på konsumenters rätt att avboka ett resepaket före avresa.

1.3. Förslagets syften

I överensstämmelse med artikel 114 i fördraget är det omarbetade förslagets övergripande syfte att förbättra den inre marknadens funktionssätt och uppnå en hög konsumentskyddsnivå genom tillnärmning av reglerna avseende resepaket och andra kombinationer av resetjänster.

⁹ Eurostat, Data in focus, 66/2011.

¹⁰ http://ec.europa.eu/consumers/strategy/docs/study_consumer_detriment.pdf

¹¹ Skada som drabbar konsumenter definieras som de negativa resultaten för enskilda konsumenter i förhållande till något riktmärke, t.ex. rimliga förväntningar. Begreppet är inriktat på efterhandsresultat för de konsumenter som har varit med om en negativ erfarenhet, som ekonomisk skada och icke-ekonomisk skada, inbegripet tidsförlust.

Genom förslaget vill man upprätta likvärdiga förutsättningar för operatörerna, avlägsna rättsliga hinder för gränsöverskridande handel och minska företagens fullgörandekostnader.

Samtidigt strävar förslaget efter en hög konsumentskyddsnivå och en minskning av konsumentskadan genom ett förtydligande av vilka kombinationer av resetjänster som skyddas enligt EU:s regler om paketresor och genom ersättning av otydliga och föråldrade bestämmelser. Förslaget innehåller obligatoriska resenärsskyddsregler som medlemsstaterna eller näringsidkarna inte får frångå till skada för konsumenterna.

1.4. Förenlighet med Europeiska unionens politik och mål på andra områden

Under det senaste årtiondet genomförde kommissionen en omfattande omarbetning av regelverket på konsumentområdet, vilket ledde till antagandet av direktiven 2008/122/EG om tidsdelat boende och 2011/83/EU om konsumenträttigheter. Omarbetningen av direktiv 90/314/EEG ingår i detta arbete.

Förslaget kompletterar befintlig EU-lagstiftning, i synnerhet direktivet om oskäliga villkor i konsumentavtal (93/13/EEG), direktivet om otillbörliga affärsmetoder (2005/29/EG), direktivet om konsumenträttigheter (2011/83/EU), förordningarna på området resenärers rättigheter (förordningarna (EG) nr 2004/261, (EG) nr 1371/2007, (EU) nr 1177/2010 och (EU) nr 181/2011) samt direktiven 2000/31/EG om elektronisk handel och 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden.

Dessutom kompletterar förslaget förordning (EG) nr 593/2008 (Rom I) om tillämplig lag för avtalsförpliktelser och förordning (EG) nr 44/2001 (Bryssel I) om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område

2. RESULTAT AV SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER SAMT KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

2.1. Samråd med berörda parter

Under 2008 tog kommissionen i samband med ett offentligt samråd avseende dess arbetsdokument från 2007 emot mer än 80 bidrag från branschaktörer, konsumentorganisationer, advokater, akademiker och 14 medlemsstater. I januari 2009 inledde kommissionen konsumentskadestudien (Consumer Detriment Study), som omfattade 17 länder och utgick från intervjuer med ett urval av 500 konsumenter.

Vid ett andra offentligt samråd i oktober 2009, som bestod av fem internetbaserade frågeformulär riktade till konsumenter, konsumentorganisationer, företag, branschorganisationer och medlemsstater/offentliga myndigheter, stödde 89 % av de offentliga myndigheterna, 70 % av branschorganisationerna, 64 % av företagen och 96 % av konsumentorganisationerna en omarbetning av direktivet.

Under en workshop för medlemsstaterna den 27 oktober 2009 diskuterades särskilda problem och politiska alternativ. En delgrupp inom den rådgivande europeiska konsumentgruppen antog sitt yttrande den 21 april 2010.

Under en workshop den 22 april 2010 diskuterades konsekvenserna av de fastställda politiska alternativen. Mellan september 2009 till oktober 2010 genomfördes mer än 15 intervjuer med viktiga företrädare för branschen.

I mars 2012 beställde kommissionen en undersökning för att testa en paketresemärkning och studera konsumenternas beteende i samband med köp av så kallade dynamiska resepaket. I juni 2012 anordnade kommissionen en workshop för medlemsstaterna och en konferens för

intressenter för att ytterligare diskutera omarbetningsprocessen. Den 8 februari 2013 begärde den rådgivande europeiska konsumentgruppen på nytt en omarbetning av direktivet.

2.2. Konsekvensbedömning

I konsekvensbedömningen analyserades åtta politiska alternativ liksom ett flertal delalternativ.

Alternativ 1 – Bevarande av status quo, d.v.s. direktivet behålls i dess befintliga form

Alternativ 2 – Riktlinjer, d.v.s. direktivet behålls i dess befintliga form och riktlinjer utarbetas, inbegripet avgöranden av domstolen och förtydliganden vad gäller tillämpningsområde och ansvar

Alternativ 3 – Paketresemärkning och/eller krav på näringsidkare som säljer assisterade researrangemang att intyga att tjänsterna i fråga inte utgör ett resepaket (tilläggsalternativ)

Delalternativ A – införande av en ”paketresemärkning” – en obligatorisk logotyp som ska visas upp för konsumenterna vid köp av ett resepaket

Delalternativ B – införande av en skyldighet för näringsidkare som erbjuder kombinerade researrangemang som inte utgör resepaket att klargöra att de inte säljer ett resepaket

Alternativ 4 – Upphävande av direktivet och självreglering inom branschen

Alternativ 5 – Modernisering av direktivet och inkludering av resepaket från en enda näringsidkare

Alternativ 5 innebär en omarbetning av lagstiftningen där huvudstrukturen i det befintliga direktivet bevaras, samtidigt som dess tillämpningsområde förtydligas genom en uttrycklig inkludering av resepaket med en näringsidkare medan flera bestämmelser omarbetas. Det omarbetade direktivet skulle vara tillämpligt på resetjänster som kombineras för samma resa eller semester på en enda webbplats eller hos en enda resebyrå med service över disk.

Alternativ 6 – Gradvis strategi – Modernisering av direktivet och inkludering av både resepaket med en enda näringsidkare och resepaket med flera näringsidkare, samtidigt som mindre stränga regler tillämpas för assisterade researrangemang med flera näringsidkare

Detta alternativ motsvarar Alternativ 5 med ett tillägg av en gradvis utvidgning av direktivets tillämpningsområde i syfte att omfatta

– *resepaket* med flera näringsidkare, d.v.s. kombinationer av resetjänster genom olika näringsidkare som innehåller vissa inslag med anknytning till resepaket, som skulle bli föremål för samma regler som andra resepaket (inbegripet fullt ansvar för att resepaketet fullgörs enligt åtagandena och en skyldighet att tillhandahålla skydd i händelse av obestånd),

– *assisterade researrangemang* med flera näringsidkare, d.v.s. kombinationer av resetjänster som inte innehåller de för resepaket typiska inslagen och beträffande vilka det följaktligen föreligger mindre risk för att konsumenterna ska bli vilseledda. Dessa skulle bli föremål för mindre stränga regler i form av skydd i händelse av obestånd och en skyldighet att på ett klart och framträdande sätt intyga att varje enskild tjänsteleverantör är ansvarig för att tjänsterna fullgörs enligt åtagandena.

Alternativ 7 – Modernisering av direktivet och inkludering av både resepaket med en näringsidkare och researrangemang med flera näringsidkare

Detta alternativ inbegriper alternativen 5 och 6 genom att samtliga assisterade researrangemang med flera näringsidkare blir föremål för samma skyldigheter som resepaketen.

Alternativ 8 – ”Resedirektiv”

Detta alternativ inbegriper alternativ 7 plus en utvidgning av tillämpningsområdet till att omfatta fristående resetjänster, t.ex. biluthyrning, inkvartering och flygresor, så att i princip samma regler kommer att gälla för alla resetjänster oberoende av om de ingår i ett resepaket eller inte.

I konsekvensbedömningen dras slutsatsen att de fastställda problemen kommer att lösas på bästa sätt genom alternativ 6, som detta förslag bygger på.

3. FÖRSLAGETS RÄTTSLIGA ASPEKTER

3.1. Sammanfattning av den föreslagna åtgärden

Det föreslagna direktivet kommer att innebära ett förtydligande och en modernisering av resenärernas skydd vid köp av kombinerade resetjänster för samma resa eller semester, genom att olika former av internetbaserade resepaket och assisterade researrangemang införlivas i dess tillämpningsområde.

Genom förslaget garanteras resenärerna bättre information om de tjänster som de köper, samtidigt som de ges tydligare rättsmedel om någonting går fel.

Samtidigt kommer förslaget, genom en minskning av den lagstiftningsmässiga splittringen och en förstärkning av det ömsesidiga erkännandet av skydd i händelse av obestånd, att minimera hindren för gränsöverskridande handel och minska fullgörandekostnaderna för näringsidkare som vill verka över gränser och därutöver säkerställa likvärdiga förutsättningar på resemarknaden.

3.2. Rättslig grund

Detta förslag grundar sig på artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

Förslaget fastställer i hög utsträckning enhetliga regler inom området resepaket och assisterade researrangemang inom EU, varvid näringsidkare och resenärer ges visshet om innehållet i sina rättigheter och skyldigheter oberoende av den nationella lagstiftning som gäller för avtalet, så att onödiga kostnader för gränsöverskridande transaktioner undanröjs och konsumenterna erbjuds ökad valfrihet.

I överensstämmelse med artikel 114.3 i EUF-fördraget garanterar förslaget en hög konsumentskyddsnivå genom att konsumentskyddsnivån bevaras eller höjs i jämförelse med i direktiv 90/314/EEG.

3.3. Subsidiaritetsprincipen

Förslaget är förenligt med subsidiaritetsprincipen enligt artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget).

Målet om att förbättra den inre marknadens funktionssätt genom att undanröja skillnader mellan medlemsstaternas lagar och genom att förbättra konsumenternas tillgång till tjänster från andra medlemsstater kan inte uppnås i tillräcklig utsträckning om medlemsstaterna agerar utan samordning.

Därför är EU bäst lämpat att ta itu med de fastställda problemen genom en lagstiftningsåtgärd genom vilken de nationella reglerna tillnärmas.

3.4. Proportionalitetsprincipen

Förslaget är förenligt med proportionalitetsprincipen enligt artikel 5 i EU-fördraget.

I likhet med direktiv 90/314/EEG omfattar förslaget inte alla aspekter av reselagstiftningen, utan bara vissa aspekter rörande resepaket och andra kombinationer av resetjänster, i de fall ett samordnat agerande från EU:s sida bedöms vara nödvändigt. Till exempel inkräktar förslaget inte på allmän nationell avtalsrätt eller olika system för auktorisering och licensering.

Enligt konsekvensbedömningen räcker inte icke-bindande åtgärder som rekommendationer, riktlinjer eller självreglering för att man ska kunna uppnå ovannämnda mål.

Genom ett direktiv säkerställs en sammanhängande uppsättning rättigheter och skyldigheter, samtidigt som medlemsstaterna ges möjlighet att integrera dessa regler i den nationella avtalsrätten.

Dessutom blir det möjligt för medlemsstaterna att tillämpa de mest lämpliga genomförandemetoderna samt nödvändiga påföljder vid brott mot dess regler. På vissa områden ger förslaget medlemsstaterna utrymme att införa strängare regler.

3.5. Konsekvenser för de grundläggande rättigheterna

I överensstämmelse med strategin för Europeiska unionens konkreta tillämpning av stadgan om de grundläggande rättigheterna¹² har kommissionen säkerställt att förslaget är förenligt med de rättigheter som fastställs i stadgan och att det ytterligare främjar deras tillämpning. I synnerhet respekterar förslaget den näringsfrihet som fastställs i artikel 16 i stadgan, samtidigt som en hög konsumentskyddsnivå tryggas i enlighet med artikel 38 i stadgan.

3.6. Översynsklausul

Enligt förslaget är kommissionen skyldig att lägga fram en rapport om direktivets tillämpning senast fem år efter dess ikraftträdande och att överlämna denna till Europaparlamentet och rådet, vid behov åtföljt av lagförslag.

3.7. Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES)

Förslaget till direktiv berör EES och bör därför utvidgas till det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

3.8. Förklarande dokument

Mot bakgrund av förslagets komplexitet och de olika sätt på vilka medlemsstaterna har införlivat direktiv 90/314/EEG anser kommissionen det motiverat att överföra dokument för att förklara förhållandet mellan direktivets delar och motsvarande delar i nationella instrument för införlivande.

4. FÖRSLAGETS INNEHÅLL

Förslaget består av 29 artiklar och två bilagor (en tabell i vilken artiklar i direktiv 90/314/EEG kopplas till artiklar i detta förslag samt finansieringsöversikten för rättsakten).

4.1. Syfte, tillämpningsområde och definitioner (artiklarna 1–3)

I artikel 1 anges direktivets syfte. Tillsammans med definitionerna av ”resepaket” och ”assisterat researrangemang” i artikel 3 fastställs tillämpningsområdet i artikel 2, med beaktande av de olika sätt på vilka resetjänster kan kombineras.

På grundval av det sätt på vilket resetjänsterna presenteras för resenären kommer kombinationer som uppfyller något av de alternativa kriterier som anges i artikel 3.2 att anses

---

¹² Meddelande från kommissionen, KOM(2010) 573, 19.10.2010.

vara resepaket med tillhörande rättsliga konsekvenser beträffande informationskrav, ansvar och skydd i händelse av obestånd.

Kombinationer där återförsäljare genom sammanlänkade bokningsprocesser underlättar anskaffandet av ytterligare resetjänster på ett riktat sätt eller där resenären sluter avtal med enskilda tjänsteleverantörer och där ett resepakets särskiljande inslag, t.ex. ett gemensamt eller totalt pris, inte föreligger, definieras som "assisterade researrangemang". Återförsäljare som tillhandahåller hjälp vid köp av "assisterade researrangemang" omfattas av kravet på att tydligt förklara för resenärerna att det bara är de enskilda tjänsteleverantörerna som är ansvariga för fullgörandet av resetjänsterna i fråga. Dessutom är det, i syfte att säkerställa ett visst mått av ytterligare skydd inom hela EU jämfört med det skydd som utgår från reglerna om passagerares rättigheter eller det allmänna konsumentregelverket även för resenärer som köper mer än en resetjänst av dem, lämpligt att sådana återförsäljare, i händelse av att de själva hamnar i obestånd eller att någon av tjänsteleverantörerna gör det, säkerställer att resenärerna erhåller återbetalning av förskottsbetalningar och, i tillämpliga fall, erbjuds hemtransport.

Då det inte är lämpligt att erbjuda samma skyddsnivå till affärsresenärer vars researrangemang görs på grundval av ett ramavtal som slutits mellan deras arbetsgivare och specialiserade operatörer som ofta, från företag till företag, erbjuder en skyddsnivå motsvarande den skyddsnivå som utgår från detta direktiv (så kallat förvaltad affärsresande) utesluts sådana researrangemang från tillämpningsområdet.

Andra begränsningar av tillämpningsområdet bibehålls, inbegripet vad gäller så kallade tillfälligt anordnade resepaket.

Förutom "resepaket" och "assisterade researrangemang" definieras i artikel 3 andra centrala begrepp i direktivet, som "resenär", "arrangör", "återförsäljare" samt "oundvikliga och extraordinära omständigheter". "Arrangören" definieras som en näringsidkare som kombinerar och säljer/saluför resepaket, antingen direkt eller genom/tillsammans med en annan näringsidkare. Arrangörer är ansvariga för resepaketets fullgörande (artiklarna 11 och 12), för att tillhandahålla resenären stöd (artikel 14) och för att utverka skydd i händelse av obestånd (artikel 15). Både återförsäljare och arrangörer ansvarar för att tillhandahålla förhandsinformation (artikel 4). Återförsäljare är ansvariga för bokningsfel (artikel 19). Återförsäljare som underlättar anskaffandet av assisterade researrangemang är skyldiga att utverka skydd i händelse av obestånd (artikel 15).

4.2. Informationsskyldigheter, slutande av paketreseavtal och innehållet i sådana avtal (artiklarna 4–6)

I artikel 4 förtecknas den förhandsinformation som arrangörer och, i tillämpliga fall, återförsäljare ska tillhandahålla resenärer som vill köpa ett resepaket. Dessa krav gäller dessutom för de informationskrav som fastställs enligt andra tillämpliga direktiv eller förordningar.

Genom artikel 5 regleras slutandet av paketreseavtal.

Artikel 6 omfattar bestämmelser om avtalets innehåll och presentation eller om bekräftelsen av avtalet samt om de handlingar och den information som ska tillhandahållas innan avresa.

4.3. Förändringar av avtalet innan avresa (artiklarna 7–10)

I likhet med i artikel 4.3 i direktiv 90/314/EEG anges i artikel 7 de villkor enligt vilka resenärens rätt att överlåta resepaketet till en annan person kan utövas.

Med utgångspunkt i principen om att avtalade priser är bindande anges i artikel 8 regler avseende möjligheten till och följderna av prisförändringar, mot bakgrund av att

paketreseavtal ofta sluts långt i förväg. Dessa regler utgår från samma principer som i artikel 4.4–6 i direktiv 90/314/EEG.

I artikel 8.2 behålls rätten att införa prishöjningar med anknytning till bränslekostnader, skatter och förändrade växelkurser, men villkoren i jämförelse med direktiv 90/314/EEG klargörs. Om en arrangör förbehåller sig rätten till prishöjningar är denne numera även skyldig att erbjuda resenärer prissänkningar. Priser får inte höjas med mer än 10 % av resepaketets pris.

Avseende andra förändringar än prisändringar anges tydliga regler för obetydliga (artikel 9.1) respektive betydande (artikel 9.2–3) förändringar.

Jämfört med direktiv 90/314/EEG innehåller artikel 10 ytterligare rättigheter för resenärer i fråga om att häva ett avtal innan avresa. Resenärernas rätt att säga upp avtalet i utbyte mot en lämplig ersättning (artikel 10.1) motsvarar de regler och den praxis som förekommer i medlemsstaterna. Enligt artikel 10.2 ges resenärerna rätt att säga upp avtal utan ersättning i händelse av oundvikliga och extraordinära omständigheter.

4.4. Resepaketets fullgörande (artiklarna 11–14)

Dessa artiklar innehåller regler om arrangörens ansvar i fråga om resepaketets fullgörande (artiklarna 11–13) och skyldigheten att tillhandahålla resenären stöd (artikel 14).

Till skillnad från direktiv 90/314/EEG är det bara arrangören som är ansvarig för resepaketets fullgörande. Syftet med detta är att undvika dubblering i fråga om kostnader och tvister. Samtidigt kommer enhetliga regler om ansvar att främja arrangörers och återförsäljares gränsöverskridande transaktioner.

I artiklarna 11 och 12 fastställs de rättsmedel som resenärer har tillgång till i händelse av bristande överensstämmelse, inbegripet uteblivet fullgörande och brister vid fullgörande av tjänsterna. Dessa regler utgår från samma principer som artiklarna 5 och 6 i direktiv 90/314/EEG, men läggs fram på ett mer systematiskt sätt som medför vissa förtydliganden och täpper igen vissa luckor.

I artikel 11 anges skyldigheterna att gottgöra bristande överensstämmelse och att ordna med lämpliga alternativa arrangemang för att det resepaket där en betydande del av tjänsterna inte kan tillhandahållas enligt avtalet ska kunna fortsätta. Det slås fast att den senare skyldigheten även gäller när resenärens återresa till avreseplatsen inte tillhandahålls enligt avtalet. När resenärens återresa i tid inte kan säkerställas på grund av oundvikliga och extraordinära omständigheter begränsas emellertid arrangörens skyldighet att åta sig kostnaden för fortsatt vistelse till 100 euro per natt och tre nätter per resenär, i överensstämmelse med den föreslagna ändringen av förordning (EG) nr 261/2004.

Artikel 12 omfattar bestämmelser om prissänkningar med anknytning till bristande överensstämmelse och alternativa arrangemang som innebär ett resepaket av sämre kvalitet samt om skador. I enlighet med domstolens avgörande i mål C-168/00 Simone Leitner framgår det tydligt i punkt 2 att också icke-materiell skada måste kompenseras. I punkt 4 regleras förhållandet till ersättning på basis av andra rättsliga grunder.

Mot bakgrund av att den återförsäljare genom vilka de bokade resepaketet för många resenärer utgör den första kontaktpunkten fastställs det i artikel 13 att resenärer kan vända sig med meddelanden, klagomål eller anspråk även till återförsäljaren, då mottagandet av sådana anmälningar är avgörande för uppfyllandet av alla eventuella tidsgränser eller preskriptionstider.

Enligt artikel 14 är arrangörer skyldiga att tillhandahålla stöd till resenärer som befinner sig i svårigheter.

4.5. Skydd i händelse av obestånd (artiklarna 15 och 16)

Genom direktiv 90/314/EEG infördes en allmän skyldighet för ”arrangören och/eller återförsäljaren” att tillhandahålla skydd i händelse av obestånd, i syfte att garantera resenärernas hemtransport och återbetalning av förskottsbetalningar i händelse av obestånd. På grund av att medlemsstaterna har valt olika rättsliga lösningar uppstår ofta dubbla kostnader för arrangörer och återförsäljare. Enligt artikel 15 i detta förslag omfattas bara arrangörer och återförsäljare av resepaket som främjar köp av ”assisterade researrangemang” av denna skyldighet. Samtidigt fastställs i artikeln mer specifika kriterier för det erforderliga skyddets effektivitet och tillämpningsområde.

För att främja gränsöverskridande verksamhet fastställs det uttryckligen i artikel 16.1 att ömsesidigt erkännande av skydd i händelse av obestånd ska utverkas enligt lag i den medlemsstat där arrangören/den berörda återförsäljaren är etablerad. För att säkerställa administrativt samarbete är medlemsstaterna enligt artikel 16 skyldiga att utse centrala kontaktpunkter.

4.6. Informationskrav avseende assisterade researrangemang (artikel 17)

För att garantera rättssäkerhet och öppenhet för parterna måste återförsäljare som erbjuder assisterade researrangemang på ett klart och tydligt sätt förklara för resenärerna att endast de berörda tjänsteleverantörerna är ansvariga för tjänsternas fullgörande och att resenärerna inte kommer att åtnjuta någon av de EU-relaterade rättigheter som tillerkänns resepaketsresenärer, förutom rätten till återbetalning av förskottsbetalningar och, i tillämpliga fall, hemtransport i händelse av att återförsäljaren själv eller någon av tjänsteleverantörerna hamnar i obestånd.

4.7. Allmänna bestämmelser (artiklarna 18–26)

Artikel 18 omfattar särskilda regler för resepaket där arrangören har sin hemvist utanför EES.

Enligt artikel 19 är återförsäljare som hanterar bokningar av resepaket och assisterade researrangemang ansvariga vid bokningsfel.

I artikel 20 klargörs att detta direktiv inte påverkar arrangörens rätt att söka gottgörelse från tredje part.

Genom artikel 21 bekräftas detta direktivs tvingande karaktär.

Artikel 22 om genomförande utgör en standardbestämmelse i konsumentregelverket.

Artikel 23 utgör en standardbestämmelse om påföljder för brott mot de nationella bestämmelser som införlivar detta direktiv. Liknande bestämmelser återfinns i direktivet om konsumenträttigheter (2011/83/EU) och i direktivet om otilbörliga affärsmetoder (2005/29/EG).

I artikel 24 fastställs kommissionens skyldighet att lämna in en rapport om direktivets tillämpning till Europaparlamentet och rådet.

Genom artikel 25.2 ändras direktiv 2011/83 om konsumenträttigheter för att säkerställa att det direktivet gäller fullt ut på assisterade researrangemang och att vissa allmänna konsumenträttigheter även gäller för resepaket.

4.8. Slutbestämmelser (artiklarna 27–29)

Genom artikel 26 upphävs direktiv 90/314/EEG. Artikel 27 utgör en standardbestämmelse om införlivande, enligt vilken tidsgränsen för införlivande fastställs till 18 månader. Artiklarna 28 och 29 utgör standardbestämmelser.

5. BUDGETKONSEKVENSER

Förslaget påverkar unionens budget i mycket liten utsträckning. De enda operativa kostnaderna har anknytning till utarbetandet av rapporten om direktivets tillämpning, vilket omfattar en extern uppdragstagares förberedande arbete, d.v.s. ett operativt anslag på 0,2 miljoner euro inom programmet för rättigheter och medborgarskap samt administrativa utgifter på omkring 0,184 miljoner euro under de sju år som följer på antagandet av direktivet. Dessa kostnader ska finansieras genom interna överföringar och kommer inte att öka de tillgängliga medlen.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV**om paketresor och assisterade researrangemang och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 samt direktiv 2011/83/EU och om upphävande av rådets direktiv 90/314/EEG**

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT
DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114,
med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,
efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,
med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande¹³,
med beaktande av Regionkommitténs yttrande¹⁴,
i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och
av följande skäl:

- (1) Genom rådets direktiv 90/314/EEG av den 13 juni 1990 om paketresor, semesterpaket och andra paketarrangemang¹⁵ fastställs en rad viktiga konsumenträttigheter med anknytning till paketresor, i synnerhet vad gäller informationskrav, näringsidkares ansvar i samband med ett resepakets fullgörande och skydd i händelse av att en arrangör eller en återförsäljare hamnar i obestånd. Det är emellertid nödvändigt att anpassa den rättsliga ramen efter marknadens utveckling för att göra den bättre lämpad för den inre marknaden, undanröja tvetydigheter och täppa igen luckor i lagstiftningen.
- (2) Turismen spelar en viktig roll för EU:s ekonomier och resepaket står för en betydande andel av den marknaden. Resemarknaden har genomgått omfattande förändringar sedan antagandet av direktiv 90/314/EEG. Utöver traditionella distributionskedjor har internet blivit ett allt viktigare medium för att erbjuda resetjänster. Resetjänster kombineras inte bara i form av traditionella i förväg ordnade resepaket, utan kombineras ofta på ett kundanpassat sätt. Många av dessa reseprodukter ligger antingen i en rättslig gråzon eller uppenbart utanför tillämpningsområdet för direktiv 90/314/EEG. Syftet med detta direktiv är att anpassa skyddets omfattning till denna utveckling, öka öppenheten och förbättra rättssäkerheten för resenärer och näringsidkare.
- (3) Enligt artikel 169 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (fördraget) ska unionen bidra till uppnåendet av en hög konsumentskydds nivå genom åtgärder som antas i enlighet med artikel 114 i fördraget.

---

¹³ EUT C, , s. .

¹⁴ EUT C, , s. .

¹⁵ EGT L 158, 23.6.1990, s. 59.

- (4) Direktiv 90/314/EEG ger medlemsstaterna stort handlingsutrymme vad gäller införlivandet. Av denna anledning kvarstår det betydande skillnader mellan medlemsstaternas lagar. Lagstiftningsmässig splittring innebär högre kostnader för företagen och hinder för dem som vill bedriva gränsöverskridande verksamhet, vilket leder till en begränsning av konsumenternas valfrihet.
- (5) I enlighet med artikel 26.2 i fördraget ska den inre marknaden omfatta ett område utan inre gränser där fri rörlighet för varor och tjänster samt etableringsfrihet säkerställs. En harmonisering av vissa aspekter av resepaketsavtal och assisterade researrangemang krävs för att det ska gå att upprätta en verklig inre marknad för konsumenter på detta område, varvid det gäller att åstadkomma rätt balans mellan en hög konsumentskyddsnivå och företagets konkurrenskraft.
- (6) Paketresemarknadens gränsöverskridande potential utnyttjas för närvarande inte fullt ut inom unionen. Skillnader i resenärskyddsreglerna mellan olika medlemsstater avskräcker resenärer i en medlemsstat från att köpa resepaket och assisterade researrangemang i en annan medlemsstat, och det avskräcker på samma sätt arrangörer och återförsäljare i en medlemsstat från att sälja sådana tjänster i en annan medlemsstat. För att göra det möjligt för konsumenter och företag att till fullo dra nytta av den inre marknaden, samtidigt som en hög konsumentskyddsnivå säkerställs inom hela EU, är det nödvändigt att ytterligare tillnära medlemsstaternas lagar avseende resepaket och assisterade researrangemang.
- (7) Majoriteten av de resenärer som köper resepaket utgörs av konsumenter i den mening som avses i EU:s konsumentlagstiftning. Samtidigt är det inte alltid lätt att skilja mellan konsumenter och företrädare för småföretag eller yrkesverksamma som bokar resor med anknytning till sitt företag eller sitt yrke genom samma bokningskanaler som konsumenterna. Det krävs ofta en liknande skyddsnivå för sådana resenärer. I gengäld bokar ofta större företag eller organisationer resor för sina anställda på grundval av ett ramavtal med företag som är specialiserade på affärsresor. Den senare typen av researrangemang kräver inte samma skyddsnivå som den som utformats för konsumenterna. Följaktligen ska detta direktiv endast gälla för affärsresenärer i den mån som dessa inte ordnar researrangemang på grundval av ett ramavtal. För att undvika sammanblandning med definitionen av termen ”konsument” i andra konsumentskyddsdirektiv, ska de personer som skyddas enligt detta direktiv benämnas ”resenärer”.
- (8) Eftersom resetjänster kan kombineras på många olika sätt är det lämpligt att betrakta alla kombinationer av resetjänster med inslag som resenärer vanligtvis associerar med resepaket som resepaket, särskilt eftersom separata resetjänster sammanförs i en enda reseprodukt för vilka arrangören åtar sig ansvaret för ett avtalsenligt fullgörande. I enlighet med domstolens rättspraxis¹⁶ bör det inte spela någon roll om resetjänster kombineras före kontakten med en resenär eller om kombinationen sker på begäran av eller i enlighet med ett urval som gjorts av resenären. Samma principer bör gälla oberoende av om en bokning görs över disk hos en resebyrå eller på internet.
- (9) För öppenhetens skull bör resepaket åtskiljas från assisterade researrangemang, där internetresebyråer eller resebyråer med service över disk hjälper resenärer att kombinera resetjänster som resulterar i att resenären sluter avtal med olika leverantörer av resetjänster, även genom sammanlänkade bokningsprocesser, som inte innehåller dessa inslag och där det vore olämpligt att ställa samma krav som på paketresor.

¹⁶ Se domen i mål C-400/00 Club-Tour, Viagens e Turismo SA mot Alberto Carlos Lobo Gonçalves Garrido och Club Med Viagens Ld, REG 2002, s. I-04051.

- (10) Mot bakgrund av marknadsutvecklingen är det lämpligt att definiera resepaketet mer i detalj på grundval av alternativa objektiva kriterier som huvudsakligen gäller det sätt på vilket resetjänster presenteras eller köps och när resenärer rimligen kan förvänta sig skydd enligt direktivet. Detta är exempelvis fallet då olika resetjänster köps för samma resa eller semester inom samma bokningsprocess från ett enda försäljningsställe, eller då sådana tjänster erbjuds eller debiteras till ett allomfattande eller totalt pris. Resetjänster bör anses anskaffas inom samma bokningsprocess om de väljs ut innan resenären har gått med på att betala.
- (11) Samtidigt bör assisterade researrangemang åtskiljas från resetjänster som resenärer, ofta vid olika tillfällen, bokar på egen hand, även om dessa ska ingå i samma resa eller semester. Assisterade researrangemang via internet bör även åtskiljas från länkar genom vilka resenärer uteslutande informeras om ytterligare resetjänster på ett allmänt sätt, t.ex. då ett hotell eller en arrangör av evenemang på sin webbplats inbegriper en förteckning över alla operatörer som erbjuder transporttjänster till sin anläggning oberoende av eventuella bokningar eller om cookies eller metadata används för att placera reklam på webbplatser.
- (12) Köp av enskilda flygresor som fristående resetjänst utgör varken paketresor eller assisterade researrangemang.
- (13) Därför bör särskilda regler fastställas för både återförsäljare med service över disk och internetåterförsäljare som, vid tidpunkten för ett enda besök eller en enda kontakt med deras eget försäljningsställe, assisterar resenärer med att sluta separata avtal med enskilda tjänsteleverantörer och för internetåterförsäljare som, genom sammanlänkade bokningsprocesser via internet, främjar anskaffandet av ytterligare resetjänster från en annan näringsidkare på ett riktat sätt senast vid den tidpunkt då bokningen av den första tjänsten bekräftats. Dessa regler skulle gälla exempelvis då en konsument, tillsammans med bekräftelsen av bokningen av en första resetjänst, t.ex. ett flyg eller en tågresor, mottar en inbjudan om att boka ytterligare en resetjänst som finns tillgänglig på det valda resmålet, t.ex. hotellinkvartering, med en länk till en annan tjänsteleverantörs eller förmedlars webbplats där bokningen kan göras. Då dessa arrangemang inte utgör resepaketet i den mening som avses i detta direktiv, eftersom det inte kan råda någon tvekan om att en enda arrangör har åtagit sig ansvaret för resetjänsterna, utgör sådana assisterade arrangemang en alternativ affärsmodell som ofta konkurrerar på nära håll med resepaketet.
- (14) För att säkerställa sund konkurrens och skydda konsumenterna bör skyldigheten att tillhandahålla tillräckliga bevis för säkerhet i fråga om återbetalning av förskottsbetalningar och hemtransport för resenärer i händelse av obestånd även gälla assisterade researrangemang.
- (15) För att öka tydligheten för resenärerna och göra det möjligt för dem att fatta välunderbyggda beslut beträffande de olika typer av researrangemang som erbjuds är det lämpligt att kräva att näringsidkarna ska ange arrangemangens karaktär tydligt och informera resenärerna om deras rättigheter. En näringsidkares redogörelse för den rättsliga karaktären hos den reseprodukt som marknadsförs bör motsvara den verkliga rättsliga karaktären hos produkten i fråga. Brottsbekämpande myndigheter bör ingripa i händelse av att näringsidkare inte tillhandahåller resenärerna korrekt information.
- (16) Det är uteslutande kombinationen av olika resetjänster, t.ex. inkvartering, passagerartransport med buss, tåg, båt eller flyg samt biluthyrning, som bör beaktas när det gäller att identifiera ett resepaket eller ett assisterat researrangemang.

Inkvartering för bostadsändamål, inbegripet för långvariga språkkurser, bör inte betraktas som inkvartering i den mening som avses i detta direktiv.

- (17) Andra turisttjänster som inträden till konserter, idrottsevenemang, utflykter eller evenemangsparkar utgör tjänster som, i kombination med antingen passagerartransport, inkvartering och/eller biluthyrning, bör anses kunna utgöra ett resepaket eller ett assisterat researrangemang. Emellertid bör sådana resepaket endast omfattas av tillämpningsområdet för detta direktiv om den berörda turisttjänsten står för en betydande andel av resepaketet. I allmänhet bör en turisttjänst betraktas som en betydande andel av resepaketet om den står för mer än 20 % av det totala priset eller på annat sätt utgör ett väsentligt inslag i resan eller semestern. Kompletterande tjänster, som reseförsäkring, bagagetransport, måltider och städning som en del av inkvarteringen, bör inte i sig själva betraktas som turisttjänster.
- (18) Det bör även klargöras att avtal genom vilka en näringsidkare ger resenären rätt att efter slutandet av avtalet välja bland ett urval av olika slags resetjänster, exempelvis när det gäller paketresor i presentkortform, bör utgöra resepaket. Dessutom bör en kombination av resetjänster betraktas som ett resepaket då resenärens namn eller uppgifter som krävs för att genomföra bokningstransaktionen överförs mellan näringsidkarna senast när bokningen av den första tjänsten bekräftats. Med uppgifter som krävs för att genomföra en bokningstransaktion avses kreditkortsuppgifter eller annan information som krävs för att erhålla en betalning. Å andra sidan bör överföringen av uppgifter som endast avser resmål eller restider inte vara tillräcklig.
- (19) Eftersom behovet av att skydda resenärer är mindre i samband med kortvariga resor, och för att bespara näringsidkarna onödig byråkrati, bör resor som varar mindre än 24 timmar och som inte inbegriper inkvartering samt tillfälligt anordnade resepaket uteslutas från tillämpningsområdet för detta direktiv.
- (20) Paketresornas främsta egenskap är att minst en näringsidkare i egenskap av arrangör är ansvarig för att resepaketet som helhet fullgörs enligt åtagandena. Därför bör en näringsidkare bara i fall där en annan näringsidkare, i typfallet en resebyrå med service över disk eller en internetresebyrå, verkar som arrangör av ett resepaket kunna agera uteslutande som återförsäljare eller förmedlare och inte vara ansvarig som arrangör. Huruvida en näringsidkare verkar som arrangör för ett visst resepaket bör bero på dennes inblandning i tillkomsten av ett resepaket enligt definitionen i detta direktiv och inte på den benämning som näringsidkaren går under vid utförandet av sin verksamhet. När två eller fler näringsidkare uppfyller ett kriterium enligt vilket kombinationen av resetjänster utgör ett resepaket och när dessa näringsidkare inte har informerat resenären om vilken av dem som är resepaketets arrangör bör alla berörda näringsidkare betraktas som arrangörer.
- (21) Vad gäller resepaketet bör återförsäljarna tillsammans med arrangören ansvara för att tillhandahålla förhandsinformationen. Samtidigt bör det framhållas att de är ansvariga vid bokningsfel. För att främja kommunikation, framför allt i gränsöverskridande fall, bör resenärerna ha möjlighet att kontakta arrangören också via den återsäljare som de köpte resepaketet av.
- (22) Resenären bör erhålla all nödvändig information innan resepaketet köps, oberoende av om detta säljs genom distanskommunikation, över disk eller genom andra typer av distribution. När informationen lämnas bör näringsidkaren ta särskild hänsyn till sådana specifika behov hos resenärer som är särskilt sårbara på grund av sin ålder eller fysiska tillstånd som näringsidkaren rimligen kunde förutse.

- (23) Viktig information, till exempel om resetjänsternas huvudegenskaper eller om priser, som tillhandahålls i annonser, på arrangörens webbplats eller i broschyrer som en del av förhandsinformationen bör vara bindande, såvida inte arrangören förbehåller sig rätten att ändra dessa inslag och förutsatt att sådana ändringar meddelas resenären på ett tydligt och framträdande sätt innan avtalet sluts. Mot bakgrund av den nya informationstekniken finns det emellertid inte längre något behov av att fastställa specifika regler för broschyrer, medan det, under vissa omständigheter, är lämpligt att säkerställa att ändringar som inverkar på avtalets fullgörande meddelas mellan parterna på ett hållbart medium som finns tillgängligt att hänvisa till i ett senare skede. Det bör alltid gå att ändra den informationen när båda avtalsparterna uttryckligen godkänner det.
- (24) De informationskrav som fastställs i detta direktiv är uttömmande men bör inte påverka de informationskrav som föreskrivs i annan tillämplig unionslagstiftning¹⁷.
- (25) Med beaktande av paketreseavtalens särdrag bör parternas rättigheter och skyldigheter fastställas med avseende på tiden före och efter avresa, i synnerhet om resepaketet inte fullgörs enligt åtagandena eller om vissa omständigheter ändras.
- (26) Eftersom resepaket ofta köps långt innan de fullgörs kan oförutsedda händelser inträffa. Därför bör resenären under särskilda förhållanden ha rätt att överlåta ett resepaket till en annan resenär. I sådana situationer bör arrangören kunna återfå sina utgifter, t.ex. om en underleverantör kräver en avgift för att byta ut resenärens namn eller för avbokning av en resebiljett samt utfärdande av en ny. Resenärer bör även ha möjlighet att häva avtalet vid vilken tidpunkt som helst innan avresa mot en rimlig ersättning samt ha rätt att säga upp avtalet utan att behöva betala ersättning i händelse av att oundvikliga och extraordinära omständigheter som krig eller en naturkatastrof på ett betydande sätt skulle komma att påverka resepaketet. Oundvikliga och extraordinära omständigheter bör i synnerhet anses råda när tillförlitliga och för allmänheten tillgängliga rapporter, t.ex. rekommendationer utfärdade av medlemsstaternas myndigheter, avråder från resor till resmålet.
- (27) Under särskilda omständigheter bör även arrangören ha rätt att säga upp avtalet innan avresa utan att behöva betala ersättning, t.ex. om minimiantalet deltagare inte har uppnåtts och förbehåll för denna möjlighet har lämnats i avtalet.
- (28) I vissa fall bör arrangörer ha rätt att ensidigt införa ändringar i paketreseavtalet. Resenäerna bör emellertid ha rätt att säga upp ett avtal om de föreslagna ändringarna innebär en betydande ändring av något av resetjänsternas huvudinslag. Prishöjningar bör bara vara möjliga om det sker förändringar avseende bränslepriserna för passagerartransport, avseende skatter eller avgifter som tas ut av en tredje part som inte är direkt inblandad i fullgörandet av de inbegripna resetjänsterna eller avseende växlingskurser av relevans för resepaketet och om det finns ett uttryckligt förbehåll i avtalet för prisändringar både uppåt och nedåt. Prishöjningar bör begränsas till 10 % av resepaketets pris.
- (29) Specifika regler om rättsmedel för bristande överensstämmelse vad gäller fullgörandet av paketreseavtal bör fastställas. Resenären bör ha rätt till att få problem lösta och, i händelse av att en betydande andel av de avtalade tjänsterna inte kan tillhandahållas, bör resenären erbjudas alternativa arrangemang. Resenärer bör även ha rätt till en prissänkning och/eller en ersättning för skador. Ersättningen bör också omfatta

¹⁷

Se direktiven 2000/13/EG och 2006/123/EG samt förordningarna (EG) nr 1107/2006, (EG) nr 1008/2008, (EG) nr 1371/2007, (EU) nr 181/2011, (EU) nr 1177/2010 och (EG) nr 2111/2005.

eventuella immateriella skador, i synnerhet i händelse av en förstörd semester, och, i motiverade fall, utgifter som en resenär ådragit sig när denne själv löst ett problem.

- (30) För att säkerställa en enhetlig tillämpning är det lämpligt att anpassa bestämmelserna i detta direktiv till internationella konventioner avseende resetjänster och till unionslagstiftningen om passagerares rättigheter. När arrangören är ansvarig för försummelse eller brister avseende fullgörandet av de tjänster som ingår i ett paketreseavtal bör arrangören kunna åberopa de begränsningar av tjänsteleverantörers ansvar som anges i internationella konventioner, t.ex. konventionen om vissa enhetliga regler för internationella lufttransporter från 1999 (Montrealkonventionen)¹⁸, fördraget om internationell järnvägstrafik från 1980 (Cotif)¹⁹ och 1974 års Atenkonvention om befordran till sjöss av passagerare och deras resgods²⁰. När det på grund av oundvikliga och extraordinära omständigheter är omöjligt att säkerställa en resenärs återresa till avreseplatsen bör arrangörens skyldighet att åta sig kostnaden för resenärens fortsatta vistelse på resmålet anpassas till kommissionens förslag²¹ som syftar till en ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 261/2004 om fastställande av gemensamma regler om kompensation och assistans till passagerare vid nekad ombordstigning och inställda eller kraftigt försenade flygningar²².
- (31) Detta direktiv bör inte påverka resenärers rätt att lägga fram anspråk både enligt detta direktiv och enligt annan relevant unionslagstiftning, så att resenärer också fortsättningsvis kommer att ha möjlighet att kunna rikta anspråk mot arrangören, transportören eller vilken som helst annan ansvarig part eller, vilket också är möjligt, mot flera parter. Det bör klargöras att de inte kan samla rättigheter enligt olika rättsliga grunder om rättigheterna skyddar samma intresse eller har samma syfte. Arrangörens ansvar påverkas inte av rätten att söka gottgörelse från tredje parter, inbegripet tjänsteleverantörer.
- (32) Om en resenär hamnar i svårigheter under en resa eller semester bör arrangören vara skyldig att omedelbart tillhandahålla stöd. Sådant stöd bör huvudsakligen bestå av att i lämpliga fall tillhandahålla information om t.ex. hälso- och sjukvårdstjänster, lokala myndigheter och konsulärt stöd samt praktisk hjälp, t.ex. avseende distanskommunikation och alternativa researrangemang.
- (33) I sitt meddelande om skydd för passagerare i händelse av ett lufttrafikföretags insolvens²³ fastställer kommissionen åtgärder för att förbättra resenärers skydd i händelse av att ett lufttrafikföretag hamnar i obestånd, inbegripet bättre tillämpning av

---

¹⁸ 2001/539/EG: Rådets beslut av den 5 april 2001 om Europeiska gemenskapernas ingående av konventionen om vissa enhetliga regler för internationella lufttransporter (Montrealkonventionen) (EGT L 194, 18.7.2001, s. 38).

¹⁹ 2013/103/EU: Rådets beslut av den 16 juni 2011 om undertecknande och ingående av avtalet mellan Europeiska unionen och den mellanstatliga organisationen för internationell järnvägstrafik om Europeiska unionens anslutning till fördraget om internationell järnvägstrafik (Cotif) (EUT L 51, 23.2.2013, s. 1).

²⁰ 2012/22/EU: Rådets beslut av den 12 december 2011 om Europeiska unionens anslutning till 2002 års protokoll till 1974 års Atenkonvention om befordran till sjöss av passagerare och deras resgods, med undantag för artiklarna 10 och 11 (EUT L 8, 12.1.2012, s. 1).

²¹ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 261/2004 om gemensamma regler om kompensation och assistans till passagerare vid nekad ombordstigning och inställda eller kraftigt försenade flygningar och förordning (EG) nr 2027/97 om lufttrafikföretags skadeståndsansvar avseende lufttransport av passagerare och deras bagage – COM/2013/130 final.

²² EUT L 46, 17.2.2004, s. 1.

²³ COM (2013)129, 18.3.2013.

förordning (EG) nr 1008/2008 om gemensamma regler för tillhandahållande av lufttrafik i gemenskapen²⁴, av förordning nr 261/2004 beträffande flygpassagerares rättigheter samt engagemang med intressenter inom näringen, varvid en lagstiftningsmässig åtgärd i annat fall kan komma att övervägas. Det meddelandet avser köp av en enskild del, närmare bestämt flygresetjänster, och påverkar därför inte de befintliga reglerna om resepaket och hindrar inte att lagstiftarna föreskriver skydd i händelse av obestånd också för dem som köper andra moderna kombinationer av resetjänster.

- (34) Medlemsstaterna bör säkerställa att resenärer som köper ett resepaket eller ett assisterat researrangemang skyddas fullt ut i händelse av att arrangören, den återförsäljare som har tillhandahållit det assisterade researrangemanget eller någon av tjänsteleverantörerna hamnar i obestånd. De medlemsstater i vilka arrangörer av resepaket och återförsäljare som tillhandahåller assisterade researrangemang är etablerade bör säkerställa att näringsidkare som erbjuder sådana kombinationer av resetjänster tillhandahåller säkerhet avseende återbetalning av resenärernas alla betalningar samt hemtransport i händelse av obestånd. Samtidigt som medlemsstaterna också fortsättningsvis ska få välja hur skyddet i händelse av obestånd ska ges bör medlemsstaterna säkerställa att deras nationella program för skydd i händelse av obestånd är effektiva och kan garantera omedelbar hemtransport av och återbetalning till alla resenärer som drabbas av obeståndet. Det nödvändiga skyddet i händelse av obestånd bör beakta den faktiska finansiella risken beträffande den verksamhet som bedrivs av arrangören, den berörda återförsäljaren eller tjänsteleverantören, inbegripet den typ av kombination av resetjänster som de säljer, förutsebara säsongsmässiga variationer samt förskottsbetalningarnas omfattning och det sätt på vilka dessa säkras. I enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden²⁵ får sådan säkerhet inte begränsas till intyg som utfärdas av finansiella operatörer som är etablerade i en viss medlemsstat i fall då skydd i händelse av obestånd kan tillhandahållas i form av en garanti eller en försäkring.
- (35) För att främja den fria rörligheten för tjänster bör medlemsstaterna vara skyldiga att erkänna skydd i händelse av obestånd enligt lagstiftningen i den medlemsstat där näringsidkaren är etablerad. För att underlätta det administrativa samarbetet och övervakningen av företag som verkar i olika medlemsstater vad gäller skydd i händelse av obestånd bör medlemsstaterna vara skyldiga att utse centrala kontaktpunkter.
- (36) Vad gäller assisterade researrangemang omfattas de berörda avtalen av EU:s allmänna konsumentskyddslagstiftning och sektorspecifik unionslagstiftning utöver skyldigheten att tillhandahålla skydd i händelse av obestånd och att informera resenärer om att enskilda tjänsteleverantörer uteslutande är ansvariga för sitt avtalsmässiga fullgörande.
- (37) Resenärer bör skyddas i situationer då en återförsäljare sköter bokningen av ett resepaket eller ett assisterat researrangemang och återförsäljaren begår misstag under bokningsprocessen.
- (38) Det bör även bekräftas att konsumenter inte kan avsäga sig rättigheter som utgår från detta direktiv och arrangörer och näringsidkare som tillhandahåller assisterade

²⁴ EUT L 293, 31.10.2008, s. 3.

²⁵ EUT L 376, 27.12.2006, s. 36.

resetjänster kan inte undslippa sina skyldigheter genom att åberopa att de uteslutande agerar som tjänsteleverantör, förmedlare eller i någon annan egenskap.

- (39) Medlemsstaterna måste fastställa påföljder för brott mot nationella bestämmelser som införlivar detta direktiv och säkerställa att dessa verkställs. Påföljderna bör vara effektiva, proportionella och avskräckande.
- (40) Antagandet av detta direktiv gör att det blir nödvändigt att anpassa vissa konsumentskyddslagar. Med beaktande av att Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter²⁶ i sin nuvarande form inte gäller för avtal som omfattas av direktiv 90/314/EEG är det nödvändigt att ändra direktiv 2011/83/EU för att säkerställa att det gäller för assisterade researrangemang och att vissa konsumenträttigheter som fastställs i det direktivet också gäller för resepaket.
- (41) Detta direktiv bör inte påverka Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008 av den 17 juni 2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom I)²⁷ eller nationell avtalslagstiftning vad gäller de aspekter som inte regleras i ovannämnda förordning. Eftersom syftet med detta direktiv är att bidra till att den inre marknaden ska fungera korrekt och till att en hög konsumentskyddsnivå uppnås kan dessa mål uppnås bättre på EU-nivå än på medlemsstatsnivå. Därför kan EU komma att vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (42) Detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och principer som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Förslaget respekterar i synnerhet den näringsfrihet som fastställs i artikel 16 i stadgan, samtidigt som en hög konsumentskyddsnivå tryggas inom EU i enlighet med artikel 38 i stadgan.
- (43) I enlighet med medlemsstaternas och kommissionens gemensamma politiska förklaring om förklarande dokument av den 28 september 2011 har medlemsstaterna åtagit sig att, i motiverade fall, låta anmälan av deras införlivandeåtgärder åtföljas av ett eller flera dokument som förklarar förhållandet mellan de olika delarna i ett direktiv och de motsvarande delarna i de nationella instrumenten för införlivande. Med avseende på detta direktiv anser lagstiftaren att översändandet av sådana dokument är motiverat.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Kapitel I

Syfte, tillämpningsområde och definitioner

Artikel 1 *Syfte*

Detta direktiv ska bidra till en väl fungerande inre marknad och till uppnåendet av en hög konsumentskyddsnivå genom att tillnärma vissa aspekter av medlemsstaternas lagar, regler och administrativa bestämmelser vad gäller avtal om paketresor och assisterade researrangemang som sluts mellan resenärer och näringsidkare.

---

²⁶ EUT L 304, 22.11.2011, s. 64.

²⁷ EUT L 177, 4.7.2008, s. 6.

Artikel 2
Tillämpningsområde

1. Detta direktiv ska gälla för resepaket som saluförs eller säljs av näringsidkare till resenärer, med undantag för artikel 17, och för assisterade researrangemang med undantag för artiklarna 4–14, artikel 18 och artikel 21.1.
2. Detta direktiv ska inte gälla för följande:
  - (a) Resepaket och assisterade researrangemang som omfattar en tidsperiod på mindre än 24 timmar, såvida inte inkvartering över natten ingår.
  - (b) Kompletterande avtal som omfattar finansiella tjänster.
  - (c) Resepaket och assisterade researrangemang som köpts på grundval av ramavtal mellan en resenärs arbetsgivare och en näringsidkare som är specialist inom anordnandet av affärsresor.
  - (d) Resepaket i samband med vilka högst en resetjänst enligt artikel 3.1 a–c kombineras med en resetjänst enligt artikel 3.1 d, om denna tjänst inte utgör en betydande del av resepaketet.
  - (e) Fristående resetjänster avseende en enskild resa.

Artikel 3
Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

- (1) resetjänst:
  - (a) passagerartransport,
  - (b) inkvartering för andra ändamål än bostadsändamål,
  - (c) biluthyrning,
  - (d) alla andra turisttjänster som inte utgör en sidotjänst till passagerartransporten, inkvarteringen eller biluthyrningen.
- (2) *resepaket*: en kombination av minst två olika typer av resetjänster avsedda för samma resa eller semester om
  - (a) dessa tjänster satts samman av en enda näringsidkare, inbegripet på begäran av resenären eller enligt resenärens urval, innan ett avtal om alla tjänster slutits, eller om
  - (b) dessa tjänster, oberoende av om separata avtal har slutits med enskilda resetjänstleverantörer,
    - (i) köps från ett enda försäljningsställe inom samma bokningsprocess,
    - (ii) erbjuds eller debiteras till ett allomfattande eller totalt pris,
    - (iii) marknadsförs eller säljs med beteckningen ”resepaket” eller en liknande beteckning,
    - (iv) kombineras efter slutandet av ett avtal enligt vilket en näringsidkare ger resenären rätt att välja bland ett urval av olika slags resetjänster, eller

- (v) köps från separata näringsidkare genom sammanlänkade bokningsprocesser via internet där resenärens namn eller de uppgifter som krävs för att fullborda bokningstransaktionen överförs mellan näringsidkarna senast när bokningen av den första tjänsten bekräftats.
- (3) *paketreseavtal*: ett avtal om ett resepaket som helhet eller, om resepaketet tillhandahålls enligt olika avtal, alla avtal som omfattar tjänster som ingår i resepaketet.
- (4) *avresa*: början av resepaketets fullgörande.
- (5) *assisterat researrangemang*: en kombination av minst två olika typer av resetjänster avsedda för samma resa eller semester, vilka inte utgör ett resepaket och som leder till slutandet av separata avtal med de enskilda resetjänstleverantörerna, om en återförsäljare förmedlar kombinationen, antingen
  - (a) på grundval av separata bokningar vid tidpunkten för ett enda besök hos eller en enda kontakt med försäljningsstället, eller
  - (b) genom anskaffande av ytterligare resetjänster från en annan näringsidkare på ett målinriktat sätt genom sammanlänkade bokningsprocesser via internet senast när bokningen av den första tjänsten bekräftats.
- (6) *resenär*: en person som vill sluta ett avtal eller har rätt att resa på grundval av ett avtal som har slutits inom detta direktivs tillämpningsområde, inbegripet affärsresenärer i den mån dessa inte reser på grundval av ett ramavtal med en näringsidkare som är specialist inom anordnandet av affärsresor.
- (7) *näringsidkare*: varje person som agerar med hänsyn till ändamål relaterade till sin bransch, sina affärer, sitt hantverk eller sitt yrke.
- (8) *arrangör*: en näringsidkare som kombinerar och säljer eller erbjuder resepaket för försäljning, antingen direkt eller genom en annan näringsidkare eller tillsammans med en annan näringsidkare. När mer än en näringsidkare uppfyller något av de kriterier som anges i 2 b ska alla dessa näringsidkare betraktas som arrangörer, såvida inte en av dem utsetts till arrangör och resenären blivit vederbörligen underrättad.
- (9) *återförsäljare*: en annan näringsidkare än arrangören, som
  - (a) säljer eller erbjuder resepaket för försäljning, eller
  - (b) främjar anskaffandet av resetjänster som ingår i ett assisterat researrangemang genom att hjälpa resenärer att sluta separata avtal om resetjänster med enskilda tjänstleverantörer.
- (10) *varaktigt medium*: vilket medel som helst som gör det möjligt för en resenär eller en näringsidkare att lagra information som riktats direkt till resenären eller näringsidkare själv på ett sätt som möjliggör hänvisning i ett senare skede under en tidsperiod som lämpar sig för informationens syften och som möjliggör oförändrad reproduktion av den lagrade informationen.
- (11) *oundvikliga och extraordinära omständigheter*: avses en situation utom kontroll för en näringsidkare, vars konsekvenser inte hade kunnat undvikas ens om alla rimliga åtgärder hade vidtagits.

- (12) *bristande överensstämmelse*: brister och felaktigheter vid fullgörandet av de resetjänster som ingår i ett resepaket.

Kapitel II

Informationsskyldigheter och innehåll i paketreseavtalet

Artikel 4 *Förhandsinformation*

1. Medlemsstaterna ska se till att innan resenären binds av något paketreseavtal eller motsvarande erbjudande ska arrangören och, om resepaketet säljs genom en återförsäljare också återförsäljaren, förse resenären med följande information om resepaketet i förekommande fall:
  - (a) Resetjänsternas huvudsakliga egenskaper:
    - (i) Resmål, resväg och vistelseperiod, med datum.
    - (ii) Transportmedel, typ av transport och transportkategori, datum, tid och plats för avresa och hemkomst eller, om den exakta tidpunkten ännu inte har fastställts, den ungefärliga tiden för avresa och hemkomst, resans längd och plats för uppehåll under resan och anslutande transporter.
    - (iii) Inkvarteringens belägenhet, utmärkande kännetecken och kategori.
    - (iv) Huruvida måltider ingår, och i så fall vilka.
    - (v) Besök, utflykter eller andra tjänster som ingår i det avtalade totalpriset för paketresan.
    - (vi) Det/de språk som aktiviteterna kommer att anordnas på.
    - (vii) Huruvida tillträde för personer med nedsatt rörlighet garanteras under hela resan eller semestern.
  - (b) Handelsnamnet på och besöksadressen till arrangören och, i förekommande fall, återförsäljaren samt deras telefonnummer och e-postadresser.
  - (c) Resepaketets totalpris inklusive skatter och, i förekommande fall, alla tilläggsavgifter och övriga kostnader eller, om dessa kostnader inte rimligen kan beräknas i förväg, information om att resenären kan komma att behöva betala sådana tilläggskostnader.
  - (d) Betalningsplan och, i förekommande fall, förekomst och villkor för handpenningar eller andra ekonomiska garantier som ska betalas eller tillhandahållas av resenären.
  - (e) Det minsta antalet personer som krävs för att resepaketet ska genomföras och en tidsgräns på minst 20 dagar före avresa för en eventuell inställning om inte antalet resenärer har uppnåtts.
  - (f) Allmän information om pass- och visumkrav, inbegripet ungefärlig tid för att erhålla visum för medborgare i den eller de medlemsstater som berörs samt information om hälsoformaliteter.
  - (g) Bekräftelse på att tjänsterna utgör ett resepaket i den mening som avses i detta direktiv.

2. Den information som avses i punkt 1 ska tillhandahållas på ett klart och tydligt sätt.

Artikel 5

Förhandsinformationens bindande karaktär och ingående av avtalet

1. Medlemsstaterna ska se till att arrangören inte ändrar den information som tillgängliggjorts för resenären enligt artikel 4 a, c, d, e och g, såvida inte arrangören förbehåller sig rätten att ändra denna information och informerar resenären om dessa ändringar på ett klart och tydligt sätt innan avtalet ingås.
2. Om den information om sådana tilläggsavgifter eller övriga kostnader som avses i artikel 4 c inte tillhandahålls före avtalets ingående, ska resenären inte stå för dessa avgifter eller övriga kostnader.
3. I samband med eller omedelbart efter avtalets ingående ska arrangören överlämna en kopia av avtalet eller en bekräftelse på avtalet på ett varaktigt medium till resenären.

Artikel 6

Innehåll i avtalet om en paketresa och handlingar som ska tillhandahållas innan avresa

1. Medlemsstaterna ska se till att paketreseavtal är klart och begripligt utformade samt läsliga om de är skriftliga.
2. Avtalet eller bekräftelsen på avtalet ska innehålla all information som avses i artikel 4. Det ska också innehålla följande information:
  - (a) Särskilda krav från resenären som arrangören har godkänt.
  - (b) Information om att arrangören är
    - (i) ansvarig för att alla ingående resetjänster fullgörs,
    - (ii) skyldig att tillhandahålla assistans om resenären befinner sig i sådana svårigheter som avses i artikel 14,
    - (iii) skyldig att utverka skydd vid obestånd för återbetalning och hemtransport i enlighet med artikel 15, samt att tillhandahålla namnet på det organ som tillhandahåller skyddet vid obestånd och dess kontaktuppgifter, inbegripet besöksadressen.
  - (c) Uppgifterna för den kontaktpunkt som resenären kan vända sig till för att klaga på eventuell bristande efterlevnad som denne upplever på plats.
  - (d) Namnet på och besöksadressen, telefonnumret samt e-postadressen till arrangörens lokala representant eller kontaktpunkt som en resenär som befinner sig i svårigheter kan be om hjälp från eller, om inga sådana representanter eller kontaktpunkter finns, ett nödnummer eller en uppgift om andra sätt som arrangören kan kontaktas på.
  - (e) Information om att resenären kan säga upp avtalet när som helst innan avresa mot betalning av en rimlig ersättning eller en skälig standardiserad uppsägningsavgift om sådana avgifter anges i enlighet med artikel 10.1.
  - (f) Om minderåriga reser inom ramen för ett resepaket som inbegriper inkvartering, information som möjliggör direkt kontakt med den minderårige eller den person som är ansvarig på den plats där den minderårige vistas.
  - (g) Information om tillgängliga mekanismer för alternativ tvistlösning online.

3. Den information som avses i punkt 2 ska tillhandahållas på ett klart och tydligt sätt.
4. I god tid före avresa ska arrangören förse resenären med nödvändiga kvitton, intyg eller biljetter, inbegripet information om de exakta tiderna för avresa, uppehåll under resan, anslutande transporter och ankomst.

Kapitel III

Avtalsändringar före avresan

Artikel 7

Överlåtelse av avtalet till en annan resenär

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att en resenär, efter att ha givit arrangören rimligt varsel på ett varaktigt medium före avresan, kan överlåta avtalet till en person som uppfyller de villkor som gäller för detta avtal.
2. Den som överlåter avtalet och den som tar över det är solidariskt ansvariga för resterande betalning och för alla tilläggsavgifter och övriga kostnader med anledning av överlåtelsen. Dessa kostnader ska inte vara oskäligen och aldrig överstiga den faktiska kostnaden för arrangören.

Artikel 8

Ändring av priset

1. Medlemsstaterna ska se till att priser inte kan ändras, såvida det inte i avtalet uttryckligen framgår att en höjning kan komma att göras och arrangören förpliktigas att minska priserna i samma omfattning som en direkt följd av förändringar gällande
  - (a) kostnaden för bränsle för transporten av passagerarna,
  - (b) nivån på skatter eller avgifter för de inbegripna resetjänsterna som tas ut av tredje parter som inte direkt är involverade i genomförandet av resepaketet, vilket inbegriper turistskatter, landningskatter eller start- och landningsavgifter i hamnar eller på flygplatser, eller
  - (c) valutakurser av relevans för resepaketet.
2. Den prisökning som avses i punkt 1 ska inte överstiga 10 % av resepaketets pris.
3. Den prisökning som avses i punkt 1 är endast giltig om arrangören meddelar resenären om den med en motivering och uträkning på ett varaktigt medium senast 20 dagar före avresan.

Artikel 9

Ändring av andra avtalsvillkor

1. Medlemsstaterna ska se till att arrangören, innan avresa, inte ensidigt får ändra andra avtalsvillkor än priset, såvida inte
  - (a) arrangören har förbehållit sig den rätten i avtalet,
  - (b) ändringen är obetydlig, och
  - (c) arrangören informerar resenären på ett klart och tydligt sätt på ett varaktigt medium.

2. Om arrangören före avresan är tvungen att väsentligen ändra några av de huvudsakliga egenskaperna hos de resetjänster som avses i artikel 4 a eller de särskilda krav som avses i artikel 6.2 a, ska arrangören utan onödigt dröjsmål informera resenären på ett klart och tydligt sätt på ett varaktigt medium om
  - (a) de föreslagna ändringarna, och
  - (b) det faktum att resenären kan säga upp avtalet utan påföljder inom en angiven och skälig tidsfrist och att om detta inte sker kommer de föreslagna ändringarna anses ha godkänts.
3. Om de ändringar av avtalet som avses i punkt 2 leder till ett resepaket som har lägre kvalitet eller värde ska resenären ha rätt till en rimlig prissänkning.
4. Om avtalet sägs upp enligt punkt 2 b ska arrangören betala tillbaka alla de betalningar som erhållits från resenären inom 14 dagar efter det att avtalet sagts upp. Resenären har i förekommande fall rätt till ersättning i enlighet med artikel 12.

Artikel 10

Uppsägning av avtalet före avresan

1. Medlemsstaterna ska se till att resenären kan säga upp avtalet före avresan mot en rimlig ersättning till arrangören. Avtalet kan ange skäliga standardiserade uppsägningsavgifter på grundval av tidpunkten för uppsägningen och sedvanliga kostnadsbesparingar och intäkter från ett alternativt utnyttjande av resetjänsterna. Om det inte finns några standardiserade uppsägningsavgifter ska summan av ersättningen motsvara resepaketets pris minus de kostnadsbesparingar som gjorts av arrangören.
2. Resenären ska ha rätt att säga upp avtalet före avresan utan ersättning i händelse av oundvikliga eller extraordinära händelser som skett på resmålet eller i dess omedelbara närhet och som väsentligen påverkar resepaketet.
3. Arrangören kan säga upp avtalet utan att betala ersättning till resenären om
  - (a) antalet personer som köpt resepaketet är mindre än det minsta antal som anges i avtalet och arrangören meddelar resenären om uppsägningen inom den period som fastställts i avtalet och inte senare än 20 dagar före avresan, eller
  - (b) arrangören förhindras från att fullgöra avtalet på grund av oundvikliga eller extraordinära händelser och meddelar resenären om uppsägningen utan onödigt dröjsmål före avresan.
4. I händelse av uppsägning enligt punkterna 1, 2 och 3 ska arrangören ersätta alla felaktiga betalningar som gjorts av resenären inom 14 dagar.

Kapitel IV

Resepaketets fullgörande

Artikel 11

Ansvar för resepaketets fullgörande

1. Medlemsstaterna ska se till att arrangören är ansvarig för fullgörandet av de resetjänster som inbegrips i avtalet, oavsett om tjänsterna ska utföras av arrangören eller av andra tjänsteleverantörer.

2. Om någon av tjänsterna inte fullgörs i enlighet med avtalet ska arrangören avhjälpa den bristande överensställningen, såvida inte detta är oproportionerligt.
3. Om en betydande andel av tjänsterna inte kan tillhandahållas enligt överenskommelsen i avtalet ska arrangören ordna med lämpliga alternativa arrangemang, utan extra kostnader för resenären, under resepaketets resterande del, även då resenärens hemresa till avreseplatsen inte tillhandahålls enligt överenskommelse.
4. Om det är omöjligt för arrangören att erbjuda lämpliga alternativa arrangemang eller om resenären inte godkänner de föreslagna alternativa arrangemangen på grund av att de inte är jämförbara med det som man kom överens om i avtalet, ska arrangören, i den mån som resepaketet innefattar transport av passagerare, erbjuda resenären kostnadsfri, likvärdig transport till avreseplatsen eller till en annan plats som resenären har godkänt och ska, i förekommande fall, ersätta resenären i enlighet med artikel 12.
5. Om det är omöjligt att säkerställa resenärens hemresa i rätt tid på grund av oundvikliga och extraordinära omständigheter, ska arrangören endast stå för kostnader för fortsatt vistelse som på högst 100 euro per natt och tre nätter per resenär.
6. Den kostnadsbegränsning som avses i punkt 5 ska inte gälla för personer med nedsatt rörlighet i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2006 av den 5 juli 2006 om rättigheter för personer med funktionshinder och personer med nedsatt rörlighet²⁸ eller för personer som medföljer dem, gravida kvinnor och ensamresande barn samt personer i behov av särskild medicinsk hjälp, under förutsättning att de har meddelat arrangören om sina särskilda behov minst 48 timmar före avresan. Arrangören får inte åberopa oundvikliga och extraordinära omständigheter för att begränsa de kostnader som avses i punkt 5 om den relevanta transportören inte är beroende av dessa omständigheter enligt gällande EU-lagstiftning.
7. Om de alternativa arrangemangen leder till ett resepaket av lägre kvalitet eller värde ska resenären ha rätt till en prissänkning och, i tillämpliga fall, skadestånd i enlighet med artikel 12.

Artikel 12

Prissänkning och skadestånd

1. Medlemsstaterna ska se till att resenären har rätt till en rimlig prissänkning för
  - (a) perioder av bristande överensställning, eller
  - (b) om sådana alternativa arrangemang som avses i artikel 11.3 och 11.4 leder till ett resepaket av lägre kvalitet eller värde.
2. Resenären ska ha rätt till att erhålla ersättning från arrangören för alla skador, inbegripet immateriella skador, som resenären drabbas av för till följd av bristande överensställning.
3. Resenären ska inte ha rätt till prissänkning eller skadestånd om
  - (a) arrangören bevisar att den bristande överensställningen

---

²⁸ EUT L 204, 26.7.2006, s. 1.

- (i) kan tillskrivas resenären,
    - (ii) kan tillskrivas en tredje part som saknar anknytning till tillhandahållandet av de avtalade tjänsterna och är oförutsebar eller oundviklig, eller
    - (iii) har uppkommit på grund av oundvikliga och extraordinära omständigheter, eller
  - (b) om resenären underlåter att informera arrangören utan onödigt dröjsmål om bristande överensstämmelse som resenären upplever på plats, om detta informationskrav klart och tydligt var angivet i avtalet och är skäligt med tanke på omständigheterna.
4. I den mån som de internationella konventioner som är bindande för EU begränsar omfattningen eller villkoren för ersättning som ska betalas av en leverantör som utför en tjänst som är en del av ett resepaket, ska samma begränsningar gälla för arrangören. I den mån som de internationella konventioner som inte är bindande för EU begränsar den ersättning som ska betalas av en tjänsteleverantör kan medlemsstaterna begränsa den ersättning som ska betalas av arrangören i enlighet därmed. I andra fall kan avtalet begränsa den ersättning som ska betalas av arrangören under förutsättning att denna begränsning inte gäller för personskador eller skada som orsakats uppsåtligt eller med grov vårdslöshet och inte uppgår till mindre än tre gånger resepaketets totala pris.
5. Rättigheter till ersättning eller prissänkning enligt detta direktiv ska inte påverka resenärernas rättigheter enligt förordning (EG) nr 261/2004²⁹, förordning (EG) nr 1371/2007³⁰, förordning (EU) nr 1177/2010³¹ och förordning (EU) nr 181/2011³². Resenärer ska ha rätt till att lägga fram skadeståndskrav enligt detta direktiv och enligt dessa förordningar, men får inte med samma uppgifter samla rättigheter enligt andra rättsliga grunder om dessa rättigheter skyddar samma intresse eller har samma mål.
6. Preskriptionstiden för att lämna in skadeståndskrav enligt denna artikel ska understiga ett år.

Artikel 13

Möjlighet att kontakta arrangören via återförsäljaren

Medlemsstaterna ska se till att resenären kan skicka meddelanden, klagomål eller krav vad gäller fullgörandet av resepaketet direkt till den återförsäljare som det köptes genom. Återförsäljaren ska vidarebefordra dessa meddelanden, klagomål eller krav till arrangören utan onödigt dröjsmål. För att uppfylla tidsfrister eller preskriptionstider ska återförsäljarens mottagande av anmälningarna betraktas som arrangörens mottagande.

²⁹ EUT L 46, 17.2.2004, s. 1.

³⁰ EUT L 315, 3.12.2007, s. 14.

³¹ EUT L 334, 17.2.2010, s. 1.

³² EUT L 55, 28.2.2011, s. 1.

Artikel 14
Skyldighet att tillhandahålla assistans

Medlemsstaterna ska se till att arrangören ger snabb assistans till resenärer som befinner sig i svårigheter, i synnerhet genom att

- (a) tillhandahålla lämplig information om hälso- och sjukvårdstjänster, lokala myndigheter och konsulärt stöd, och
- (b) hjälpa resenären med att upprätta distanskommunikation och ordna med alternativa researrangemang.

Arrangören ska kunna ta ut en skälig avgift för sådan assistans om situationen orsakats av oaktsamhet eller uppsåt från resenärens sida.

Kapitel V **Skydd vid obestånd**

Artikel 15
Effektivitet och omfattning gällande skyddet vid obestånd

1. Medlemsstaterna ska se till att arrangörer och återförsäljare som underlättar anskaffandet av assisterade researrangemang och som är etablerade på deras territorium erhåller en säkerhet för effektiv och snabb återbetalning av alla betalningar som gjorts av resenärer och, i den mån som transport av resenärer inbegrips, för en effektiv och snabb hemtransport av resenärerna i händelse av obestånd.
2. Det skydd vid obestånd som avses i punkt 1 ska ta hänsyn till den faktiska finansiella risken för den relevanta näringsidkarens verksamhet. Skyddet ska vara till nytta för resenärer oavsett deras bostadsort, avreseort eller var resepaketet eller det assisterade researrangemanget såldes.

Artikel 16
Ömsesidigt erkännande av skyddet vid obestånd och administrativt samarbete

1. Medlemsstaterna ska se det som att kraven i deras nationella regler som införlivar artikel 15 uppfylls för allt skydd vid obestånd som erhållits av en arrangör eller återförsäljare som underlättar anskaffandet av assisterade researrangemang enligt reglerna för införlivande av artikel 15 i den medlemsstat där denne är etablerad.
2. Medlemsstaterna ska utse centrala kontaktpunkter för att underlätta det administrativa samarbetet och övervakningen av arrangörer och återförsäljare som underlättar anskaffandet av assisterade researrangemang och som är verksamma i olika medlemsstater. De ska uppge kontaktuppgifter för dessa kontaktpunkter till alla andra medlemsstater och till kommissionen.
3. De centrala kontaktpunkterna ska för varandra tillgängliggöra all nödvändig information om deras nationella program för skydd vid obestånd och fastställa det eller de organ som tillhandahåller skydd vid obestånd för en särskild näringsidkare som är etablerad på deras territorium. De ska ge varandra tillgång till förteckningar över arrangörer och återförsäljare som underlättar anskaffandet av assisterade researrangemang och som uppfyller sina skyldigheter vad gäller skydd vid obestånd.

4. Om en medlemsstat hyser tvivel om skyddet vid obestånd när det rör sig om en arrangör eller återförsäljare som underlättar anskaffandet av assisterade researrangemang, och som är etablerad i en annan medlemsstat men som är verksam på dess territorium, ska denna stat begära ett förtydligande från den medlemsstat där arrangören eller återförsäljaren är etablerad. Medlemsstaterna ska svara på förfrågningar från andra medlemsstater senast inom 15 arbetsdagar från det att de togs emot.

Kapitel VI

Assisterade researrangemang

Artikel 17

Informationskrav för assisterade researrangemang

Medlemsstaterna ska, innan resenären blir bunden av något avtal eller något motsvarande erbjudande om assisterade researrangemang, se till att den näringsidkare som underlättar anskaffandet av de assisterade researrangemangen på ett klart och tydligt sätt anger att

- a) varje tjänsteleverantör ensam ansvarar för det korrekta avtalsenliga fullgörandet av dess tjänster, och
- b) resenären inte kommer att erhålla någon av de rättigheter som genom detta direktiv uteslutande beviljas paketresenärer, utan kommer att dra nytta av rätten till att få tillbaka förskottsbetalningar och, i den mån som transport av passagerare inbegrips, hemtransport i det fall då återförsäljaren själv eller någon av tjänsteleverantörerna hamnar i obestånd.

Kapitel VII

Allmänna bestämmelser

Artikel 18

Återförsäljarens särskilda skyldigheter i de fall arrangören är etablerad utanför EES

I de fall då arrangören är etablerad utanför EES ska den återförsäljare som är etablerad i en medlemsstat omfattas av de skyldigheter som fastställs för arrangörer i kapitlen IV och V, såvida inte återförsäljaren lägger fram bevis för att arrangören uppfyller kraven i kapitlen IV och V.

Artikel 19

Ansvar för bokningsfel

Medlemsstaterna ska se till att en återförsäljare som har tagit på sig att sköta bokningen av ett resepaket eller assisterade researrangemang eller som underlättar bokningen av sådana tjänster ska vara ansvarig för eventuella fel som kan inträffa under bokningsprocessen, såvida inte sådana fel kan tillskrivas resenären eller oundvikliga och extraordinära omständigheter.

Artikel 20

Rätt till gottgörelse

I de fall där en arrangör eller, i enlighet med artiklarna 15 eller 18, en återförsäljare betalar ersättning, beviljar en prissänkning eller uppfyller de andra skyldigheter som

åligger denne enligt detta direktiv, ska inte någon bestämmelse i detta direktiv eller i nationell lagstiftning tolka detta som en begränsning av rätten att begära gottgörelse från någon tredje part som bidrog till den händelse som utlöste ersättningen, prissänkningen eller andra skyldigheter.

Artikel 21

Direktivets tvingande karaktär

1. En förklaring från en arrangör om att denne uteslutande agerar som en leverantör av en resetjänst, som en mellanhand eller i någon annan egenskap, eller att resepaketet i den mening som avses i detta direktiv inte utgör ett resepaket, ska inte befria arrangören från de skyldigheter som arrangörer tillskrivs enligt detta direktiv.
2. Resenärer får inte avstå från de rättigheter som beviljas dem genom de nationella bestämmelser som införlivar detta direktiv.
3. Alla avtalsmässiga arrangemang eller påståenden från resenären som direkt eller indirekt åsidosätter eller begränsar de rättigheter som beviljas resenärer enligt detta direktiv, eller som syftar till att kringgå tillämpningen av detta direktiv, är inte bindande för resenären.

Artikel 22

Efterlevnad

Medlemsstaterna ska se till att tillräckliga och effektiva resurser finns för att säkerställa efterlevnaden av detta direktiv.

Artikel 23

Påföljder

Medlemsstaterna ska föreskriva påföljder som brottsbekämpande myndigheter kan ålägga näringsidkare för överträdelse av de nationella bestämmelser som har utfärdats med tillämpning av detta direktiv och ska vidta de åtgärder som krävs för att se till att dessa påföljder tillämpas. Påföljderna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

Artikel 24

Rapportering från kommissionen samt översyn

Senast [5 år efter dess ikraftträdande] ska kommissionen lämna in en rapport om direktivets tillämpning till Europaparlamentet och rådet. Rapporten ska vid behov åtföljas av lagförslag för att anpassa detta direktiv till utvecklingen på området resenärers rättigheter.

Artikel 25

Ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2011/83/EU

1. Punkt 5 i bilagan till förordning (EG) nr 2006/2004 ska ersättas med följande:
”5. Europaparlamentets och rådets direktiv [detta direktiv] av den [datum för antagande] om paketresor och assisterade researrangemang och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 samt direktiv 2011/83/EU och om upphävande av rådets direktiv 90/314/EEG (EUT [...])”.

2. Artikel 3.3 g i direktiv 2011/83/EU ska ersättas med följande:

”g) om resepaket enligt definitionen i artikel 3.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv [...] av den [datum för antagande] om paketresor och assisterade researrangemang, om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 samt direktiv 2011/83/EU och om upphävande av rådets direktiv 90/314/EEG (EUT [...]), med undantag för artiklarna 8.2, 19, 21 och 22.”

Kapitel VIII

Slutbestämmelser

Artikel 26 *Upphävande*

Direktiv 90/314/EG upphör att gälla den [18 månader efter detta direktivs ikraftträdande].

Hänvisningar till det upphävda direktivet ska ses som hänvisningar till detta direktiv och ska läsas i enlighet med tabellen i bilaga I till detta direktiv.

Artikel 27 *Införlivande*

1. Medlemsstaterna ska senast den [18 månader efter detta direktivs ikraftträdande] anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska till kommissionen genast överlämna texten till dessa bestämmelser.
2. De ska tillämpa dessa bestämmelser från den [18 månader efter detta direktivs ikraftträdande].
3. När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.
4. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 28 *Ikraftträdande*

Detta direktiv träder i kraft den [tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*].

Artikel 29 *Adressater*

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande

BILAGA I³³

Numrering av artiklar i rådets direktiv 90/314/EEG av den 13 juni 1990 om paketresor, semesterresepaket och andra paketarrangemang	Numrering av artiklar i detta direktiv
Artikel 1	Artikel 1 (ändrad)
Artikel 2.1	Artikel 3.2 (ändrad) och artikel 2.2 a
Artikel 2.2	Artikel 3.8 (ändrad)
Artikel 2.3	Artikel 3.9 (ändrad)
Artikel 2.4	Artikel 3.6 (ändrad)
Artikel 2.5	Artikel 3.3 (ändrad)
Artikel 3.1	Struken
Artikel 3.2	Struken, dock har huvuddelarna införlivats i artiklarna 4 och 5 (ändrade)
Artikel 4.1	Artikel 4.1 (ändrad), artikel 6.2 (ändrad) och artikel 6.4 (ändrad)
Artikel 4.1 b iv	Struken
Artikel 4.2 a	Artikel 6.2 (ändrad)
Artikel 4.2 b	Artikel 5.3 (ändrad) och artikel 6.1 och 6.3 (ändrade)
Artikel 4.2 c	Struken
Artikel 4.3	Artikel 7 (ändrad)
Artikel 4.4	Artikel 8 (ändrad)
Artikel 4.5	Artikel 9.2 (ändrad)
Artikel 4.6	Artikel 9.3 och 9.4 (ändrade) och artikel 10.3 och 10.4 (ändrade)
Artikel 4.7	Artikel 11.3, 11.4 och 11.7 (ändrade)

³³

Denna förteckning ges endast i informationssyfte. När en artikel i den förteckning som avser detta direktiv anges som att den motsvarar en artikel i direktiv 90/314/EEG, betyder detta att åtminstone vissa delar av en regel i direktiv 90/314/EEG finns också i detta direktiv, men det betyder inte att ordalydelsen i de berörda bestämmelserna är densamma.

Artikel 5.1	Artikel 11.1 (ändrad)
Artikel 5.2	Artikel 12.2.3 och 12.2.4 (ändrade) och artikel 14 (ändrad)
Artikel 5.3	Artikel 21.3 (ändrad)
Artikel 5.4	Artikel 6.2 c (ändrad) och artikel 12.3 b (ändrad)
Artikel 6	Artikel 11.2 (ändrad)
Artikel 7	Artikel 15 (ändrad) och artikel 16 (ändrad)
Artikel 8	Struken
Artikel 9.1	Artikel 27.1, 27.2 och 27.3 (ändrade)
Artikel 9.2	Artikel 27.4 (ändrad)
Artikel 10	Artikel 29

FINANSIERINGSÖVERSIKT FÖR RÄTTSAKT

1. GRUNDLÄGGANDE UPPGIFTER OM FÖRSLAGET ELLER INITIATIVET

- 1.1 Förslagets eller initiativets beteckning
- 1.2 Berörda politikområden i den verksamhetsbaserade förvaltningen och budgeteringen
- 1.3 Typ av förslag eller initiativ
- 1.4 Mål
- 1.5 Motivering till förslaget eller initiativet
- 1.6 Tid under vilken åtgärden kommer att pågå respektive påverka resursanvändningen
- 1.7 Planerad metod för genomförandet

2. FÖRVALTNING

- 2.1. Bestämmelser om uppföljning och rapportering
- 2.2. Administrations- och kontrollsystem
- 2.3. Åtgärder för att förebygga bedrägeri och oegentligheter/oriktigheter

3. BERÄKNADE BUDGETKONSEKVENSER AV FÖRSLAGET ELLER INITIATIVET

- 3.1. Berörda rubriker i den fleråriga budgetramen och budgetrubriker i den årliga budgetens utgiftsdelen
- 3.2. Beräknad inverkan på utgifterna
  - 3.2.1. *Sammanfattning av den beräknade inverkan på utgifterna*
  - 3.2.2. *Beräknad inverkan på driftsanslagen*
  - 3.2.3. *Beräknad inverkan på de administrativa anslagen*
  - 3.2.4. *Förenlighet med den gällande fleråriga budgetramen*
  - 3.2.5. *Bidrag från tredje part*
- 3.3. Beräknad inverkan på inkomsterna

FINANSIERINGSÖVERSIKT FÖR RÄTTSAKT

1. GRUNDLÄGGANDE UPPGIFTER OM FÖRSLAGET ELLER INITIATIVET

1.1. Förslagets eller initiativets beteckning

Förslag till en omarbetning av direktivet om paketresor, semesterresepaket och andra paketarrangemang 90/314/EEG

1.2. Berörda politikområden i den verksamhetsbaserade förvaltningen och budgeteringen³⁴

Avdelning 33 – Rättvisa

1.3. Typ av förslag eller initiativ

Ny åtgärd

Ny åtgärd som bygger på ett pilotprojekt eller en förberedande åtgärd³⁵

Befintlig åtgärd vars **genomförande förlängs i tiden**

Tidigare åtgärd som omformas till eller ersätts av en ny

1.4. Mål

1.4.1. *Fleråriga strategiska mål för kommissionen som förslaget eller initiativet är avsett att bidra till*

Hjälpa enskilda konsumenter och näringsidkare på den inre marknaden att åberopa sina rättigheter enligt unionsrätten och därmed främja det europeiska rättsliga området.

1.4.2. *Specifika mål eller verksamheter inom den verksamhetsbaserade förvaltningen och budgeteringen som berörs*

Specifikt mål nr

Förenkla gränsöverskridande handel på den inre marknaden och stärka konsumenternas förtroende

Berörda verksamheter enligt den verksamhetsbaserade förvaltningen och budgeteringen

33.02

³⁴ ABM: Verksamhetsbaserad förvaltning – ABB: Verksamhetsbaserad budgetering.

³⁵ I den mening som avses i artikel 49.6 a respektive 49.6 b i budgetförordningen

1.4.3. Verkan eller resultat som förväntas

Beskriv den verkan som förslaget eller initiativet förväntas få på de mottagare eller den del av befolkningen som berörs.

- Säkerställa mer konkurrenskraftiga och rättvisa förhållanden för de företag som är verksamma på resemarknaden.
- Öka det gränsöverskridande utbudet av paketresetjänster genom att minska kostnaderna och hindren för gränsöverskridande handel på paketresemarknaden.
- Minska konsumentskadan och öka öppenheten för resenärer som köper kombinationer av resetjänster.

1.4.4. Indikatorer för bedömning av resultat eller verkan

Ange vilka indikatorer som ska användas för att följa upp hur förslaget eller initiativet genomförs.

- Ökad gränsöverskridande handel på paketresemarknaden.
- Fullgörandekostnaderna för de företag som är verksamma på paketresemarknaden.
- Ökat antal konsumenter som är skyddade när de åker på semester.
- Minskat antal konsumenter som upplever problem med olika typer av researrangemang.

1.5. Motivering till förslaget eller initiativet

1.5.1. Behov som ska tillgodoses på kort eller lång sikt

- Förtydliga och modernisera omfattningen av resenärernas skydd när de köper kombinationer av resetjänster för samma resa eller semester genom att inkludera särskilda onlineresepaket och assisterade researrangemang i det omarbetade direktivets tillämpningsområde, samtidigt som man på ett riktat sätt förtydligar omfattningen av skyddet för bokningar genom traditionella resebyråer. Detta kommer leda till ökad öppenhet för alla aktörer på marknaden.
- Se till att resenärerna får mer information om de resetjänster som de köper och ge dem tillgång till tydligare rättsmedel om något går fel, och därmed väsentligt minska konsumentskadorna.
- Minimera hindren för gränsöverskridande handel och minska fullgörandekostnaderna för näringsidkare som vill sälja resepaket över gränser.

1.5.2. Mervärdet av en åtgärd på unionsnivå

- Förslaget kommer att undanröja den splittring på den inre marknaden som skapar hinder för gränsöverskridande näringsidkare och snedvrider konkurrensen, och kommer att öka skyddet för konsumenter, med beaktande av utvecklingen på marknaden.
- Detta mål kan inte uppnås i tillräcklig grad av medlemsstaterna, med tanke på skillnaderna mellan de nationella lagar som ligger bakom hindren på den inre marknaden och den snedvridna konkurrensen. Om medlemsstaterna på ett icke samordnat sätt skulle ta itu med utvecklingen på marknaden liksom med luckorna i regelverket och den bristande överensstämmelsen inom EU-

lagstiftningen skulle detta leda till ännu större splittring på den inre marknaden och förvärra problemet.

1.5.3. Huvudsakliga erfarenheter från liknande försök eller åtgärder

- Antagandet av paketresedirektivet 1990 bidrog i hög grad till att utveckla den inre marknaden, öka konkurrensen och förbättra den övergripande kvaliteten på utbudet. Det moderniserade direktivet bör medföra liknande positiva fördelar för konsumenter och företag.
- Direktivet om konsumenträttigheter och den aktuella omarbetningen har liknande mål, d.v.s. att minska hindren för gränsöverskridande handel och säkerställa en hög konsumentskyddsnivå. Dock är erfarenheterna begränsade eftersom direktivet först kommer att tillämpas i alla medlemsstaterna senast den 13 juni 2014.

1.5.4. Förenlighet med andra finansieringsformer och eventuella synergieffekter

- Detta förslag är förenligt med målet om att uppnå en hög konsumentskyddsnivå eftersom det innehåller obligatoriska regler för skydd för resenären som medlemsstaterna eller näringsidkarna inte kan avvika från till nackdel för konsumenten.
- Förslaget utgör en komplettering till befintlig EU-lagstiftning, i synnerhet direktivet om oskäligen villkor i konsumentavtal (1993/13/EEG), direktivet om otillbörliga affärsmetoder (2005/29/EG), direktivet om konsumenträttigheter (2011/83/EU), förordningarna på området passagerarrättigheter (förordningarna (EG) nr 2004/261, (EG) nr 1371/2007, (EG) nr 1177/2010 och (EG) nr 181/2011) samt direktiven 2000/31/EG om elektronisk handel och 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden.
- Dessutom utgör förslaget en komplettering till förordning (EG) nr 593/2008 (Rom I) om tillämplig lag för avtalsförpliktelser och till förordning 44/2001 (Bryssel I) om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område. I synnerhet påverkar det inte deras hänvisningar till resepaket som beskrivs närmare i de förenade målen C-585/08 och C-144/09 ("Pammer" och "Alpenhof") från domstolen.

1.6. Tid under vilken åtgärden kommer att pågå respektive påverka resursanvändningen

Förslag eller initiativ som pågår under **begränsad tid**

– Förslaget eller initiativet ska gälla från [den DD/MM]ÅÅÅÅ till [den DD/MM]ÅÅÅÅ.

– Det påverkar resursanvändningen från ÅÅÅÅ till ÅÅÅÅ

X Förslag eller initiativ som pågår under **en obegränsad tid**

– Efter en inledande period från n till n+3,

– beräknas genomförandetakten nå en stabil nivå.

1.7. Planerad metod för genomförandet³⁶

X Direkt centraliserad förvaltning som sköts av kommissionen

Indirekt centraliserad förvaltning genom delegering till

– genomförandeorgan

– byråer/organ som inrättats av gemenskaperna³⁷

– nationella offentligrättsliga organ eller organ som anförtrotts uppgifter som faller inom offentlig förvaltning

– personer som anförtrotts ansvaret för genomförandet av särskilda åtgärder som följer av avdelning V i fördraget om Europeiska unionen och som anges i den grundläggande rättsakten i den mening som avses i artikel 49 i budgetförordningen

Delad förvaltning med medlemsstaterna

Decentraliserad förvaltning med tredjeländer

Gemensam förvaltning med internationella organisationer (*ange vilka*)

Vid fler än en metod, ange kompletterande uppgifter under "Anmärkningar".

Anmärkningar

Genomförandet förväntas inte kräva betydande medel.

³⁶ Närmare förklaringar av de olika metoderna för genomförande med hänvisningar till respektive bestämmelser i budgetförordningen återfinns på BudgWeb: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

³⁷ Organ som avses i artikel 185 i budgetförordningen.

2. FÖRVALTNING

2.1. Bestämmelser om uppföljning och rapportering

Ange intervall och andra villkor för sådana åtgärder:

- Senast 5 år efter ikraftträdandet ska kommissionen lämna in en rapport om direktivets tillämpning till Europaparlamentet och rådet. Rapporten ska vid behov åtföljas av lagförslag för att anpassa detta direktiv till utvecklingen på området resenärers rättigheter.

2.2. Administrations- och kontrollsystem

2.2.1. Risker som identifierats

- Sent införlivande av direktivet av medlemsstaterna

2.2.2. Planerade kontrollmetoder

- Kommissionens vanliga förfaranden för kontroll/överträdelseförfaranden vad gäller införlivande och efterlevnad av direktivet.

2.2.3. Kostnader och fördelar med kontroller samt förväntad andel fall där reglerna inte följs

- Vanliga kostnader vad gäller kontroller av införlivandet och möjliga överträdelseförfaranden.

2.3. Åtgärder för att förebygga bedrägeri och oegentligheter/oriktigheter

Beskriv förebyggande åtgärder (befintliga eller planerade).

- Ej tillämpligt

3. BERÄKNADE BUDGETKONSEKVENSER AV FÖRSLAGET ELLER INITIATIVET

3.1. Berörda rubriker i den fleråriga budgetramen och budgetrubriker i den årliga budgetens utgiftsdel

- Befintliga budgetrubriker (även kallade ”budgetposter”)

Redovisa de berörda rubrikerna i budgetramen i nummerföljd och – inom varje sådan rubrik – de berörda budgetrubrikerna i den årliga budgeten i nummerföljd.

Rubrik i den fleråriga budgetramen	Budgetrubrik	Typ av anslag	Bidrag			
	Nummer [Beteckning.....]	Diff./ Icke-diff. (38)	från Eftaländer ³⁹	från kandidatländer ⁴⁰	från tredje-länder	enligt artikel 18 1 aa i budgetförordningen
	33.02.01 – Grundläggande rättigheter och medborgarskap – Garantera skyddet av de grundläggande rättigheterna och öka allmänhetens möjligheter	Diff.	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ

- Nya budgetrubriker som föreslås

Redovisa de berörda rubrikerna i budgetramen i nummerföljd och – inom varje sådan rubrik – de berörda budgetrubrikerna i den årliga budgeten i nummerföljd.

Rubrik i den fleråriga budgetramen	Budgetrubrik	Typ av anslag	Bidrag			
	Nummer [Beteckning.....]	Diff./ Icke-diff.	från Eftaländer	från kandidatländer	från tredje-länder	enligt artikel 18 1 aa i budgetförordningen
	[XX.YY.YY.YY]		JA/NEJ	JA/NEJ	JA/NEJ	JA/NEJ

³⁸ Differentierade respektive icke-differentierade anslag.

³⁹ Efta: Europeiska frihandelssammanslutningen.

⁴⁰ Kandidatländer och i förekommande fall potentiella kandidatländer i västra Balkan.

3.2. Beräknad inverkan på utgifterna

Med tanke på de mycket begränsade administrativa kostnaderna har inte bilagan fyllts i. Beräkningen var 20 % av en heltidsekvivalent för en AD-tjänsteman för att övervaka införlivandet och skriva rapporten år n+5. Sammanfattning av den beräknade inverkan på utgifterna

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

Rubrik i den fleråriga budgetramen	Nummer 3	Rättvisa, säkerhet och medborgare.....

GD Rättsliga frågor			År ⁴¹ 2014	År 2015	År 2016	År 2017	År 2018	År 2019	År 2020	TOTALT
• Driftsanslag										
Budgetrubrik (nr) 33.02.01	Åtaganden	(1)	0	0	0	0	0,200		0	0,200
	Betalningar	(2)	0	0	0	0	0,200		0	0,200
TOTALA anslag för GD Rättsliga frågor	Åtaganden	= 1 + 1a + 3					0,200			0,200
	Betalningar	= 2 + 2a +3					0,200			0,200

Enligt artikel 24 i förslaget kommer en granskning ske under år n+5. Det är sannolikt att denna granskning kommer att åtföljas av externt stöd eller en extern studie.

⁴¹ Med år n avses det år då förslaget eller initiativet ska börja genomföras.

Rubrik i den fleråriga budgetramen	5	”Administrativa utgifter”

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

		År 2014	År 2015	År 2016	År 2017	År 2018	År 2019	År 2020	TOTALT
GD Rättsliga frågor									
• Personalresurser		0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,184
• Övriga administrativa utgifter									
TOTALT GD rättsliga frågor	Anslag	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,184

TOTALA anslag för RUBRIK 5 i den fleråriga budgetramen	(summa åtaganden = summa betalningar)	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,184

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

		År N ⁴²	År N+1	År N+2	År N+3	För in så många år som behövs för att redovisa inverkan på resursanvändningen (jfr punkt 1.6)			TOTALT
TOTALA anslag för RUBRIK 1-5 i den fleråriga budgetramen	Åtaganden	0,026	0,026	0,026	0,026	0,226	0,026	0,026	0,384
	Betalningar	0,026	0,026	0,026	0,026	0,226	0,026	0,026	0,384

⁴² Med år n avses det år då förslaget eller initiativet ska börja genomföras.

3.2.1. Beräknad inverkan på driftsanslagen

- Förslaget/initiativet kräver inte att driftsanslag tas i anspråk
- Förslaget/initiativet kräver att driftsanslag tas i anspråk enligt följande:

Åtagandebemyndiganden i miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

Mål- och resultatbeteckning ↓			År 2104		År 2015		År 2016		År 2017		År 2018		År 2019		År 2020		TOTALT			
	RESULTAT																			
	Typ ⁴³	Genomsnittliga kostnader	Nummer	Kostn.	Nummer	Kostn.	Nummer	Kostn.	Nummer	Kostn.	Nummer	Kostn.	Nummer	Kostn.	Nummer	Kostn.	Nummer	Kostn.	Totalt antal nummer	Totala kostnader
SPECIFIKT MÅL nr 1 ⁴⁴ Granskning av införlivandet																				
- Resultat													0,200						1	0,200
- Resultat																				
- Resultat																				
Delsumma för specifikt mål nr 1																				
SPECIFIKT MÅL nr 2...																				
- Resultat																				
Delsumma för specifikt mål nr 2																				
TOTALA KOSTNADER													0,200						1	0,200

⁴³ De resultat som ska anges är de produkter eller tjänster som ska levereras (t.ex. antalet studentutbyten som har finansierats eller antalet kilometer väg som har byggts).

⁴⁴ Enligt beskrivning i punkt 1.4.2 ”Specifika mål...”

3.2.2. Beräknad inverkan på de administrativa anslagen

3.2.2.1. Sammanfattning

- Förslaget/initiativet kräver inte användning av administrativa anslag
- Förslaget/initiativet kräver användning av administrativa anslag, enligt redogörelsen nedan:

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

	År 2014	År 2015	År 2016	År 2017	År 2018	År 2019	År 2020	TOTALT

RUBRIK 5 i den fleråriga budgetramen								
Personalresurser	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,184
Övriga administrativa utgifter								
Delsumma för RUBRIK 5 i den fleråriga budgetramen	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,184

Belopp utanför RUBRIK 5⁴⁵ i den fleråriga budgetramen								
Personalresurser								

⁴⁵ Tekniskt och/eller administrativt stöd och utgifter till stöd för genomförandet av EU:s program och/eller insatser (före detta "BA-poster"), indirekta forskningsutgifter, direkta forskningsutgifter.

Andra administrativa utgifter								
Delsumma utanför RUBRIK 5 i den fleråriga budgetramen								

TOTALT	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,184

Behoven av de administrativa anslagen ska täckas genom anslag inom generaldirektoratet som redan har avdelats för förvaltningen av åtgärden i fråga, och/eller genom en omfördelning inom generaldirektoratet, om så krävs kompletterad med ytterligare resurser som kan tilldelas det förvaltande generaldirektoratet som ett led i det årliga förfarandet för tilldelning av anslag och med hänsyn tagen till begränsningar i fråga om budgetmedel.

3.2.2.2. Beräknat personalbehov

- Förslaget/initiativet kräver inte att personalresurser tas i anspråk
- Förslaget/initiativet kräver att personalresurser tas i anspråk enligt följande:

Hela belopp (eller avrundat till en decimal)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Tjänster som tas upp i tjänsteförteckningen (tjänstemän och tillfälligt anställda)							
33 01 01 01 (vid huvudkontoret eller kommissionens kontor i medlemsstaterna)	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2
XX 01 06 00 01 01 (vid huvudkontoret och kommissionens kontor i medlemsstaterna)							
XX 01 01 02 (vid delegationer)							
XX 01 05 01 (indirekt forskning)							
10 01 05 01 (direkt forskning)							
Extern personal (i heltidsekvivalenter)							
XX 01 02 01 (kontraktanställda, nationella experter och vikarier finansierade genom ramanslaget)							
XX 01 02 02 (kontraktanställda, lokalanställda, nationella experter, vikarier och unga experter som tjänstgör vid delegationerna)							
XX 01 04 yy	- vid huvudkontoret						
	- vid delegationer						
XX 01 05 02 (kontraktanställda, nationella experter och vikarier som arbetar med indirekta forskningsåtgärder)							
10 01 05 02 (kontraktanställda, vikarier och nationella experter som arbetar med direkta forskningsåtgärder)							
Annan budgetrubrik (ange vilken)							
TOTALT	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2

Personalbehoven ska täckas med personal inom generaldirektoratet som redan har avdelats för att förvalta åtgärden i fråga, och/eller genom en omfördelning av personal inom generaldirektoratet, om så krävs kompletterad med ytterligare resurser som kan tilldelas det förvaltande generaldirektoratet som ett led i det årliga förfarandet för tilldelning av anslag och med hänsyn tagen till rådande begränsningar i fråga om budgetmedel.

Beskrivning av arbetsuppgifter:

Tjänstemän och tillfälligt anställda	Vanlig tillsynsuppgift för att se om medlemsstaterna har införlivat lagstiftningen i tid och på ett korrekt sätt. Under år n+5 ska en rapport utarbetas.
Extern personal	Ej tillämpligt

3.2.3. Förenlighet med den gällande fleråriga budgetramen

- X Förslaget/initiativet är förenligt med den gällande fleråriga budgetramen.
- Förslaget/initiativet kräver omfördelningar under den berörda rubriken i den fleråriga budgetramen.

Förklara i förekommande fall vilka ändringar i planeringen som krävs, och ange berörda budgetrubriker och belopp.

- Förslaget/initiativet förutsätter att flexibilitetsmekanismen utnyttjas eller att den fleråriga budgetramen revideras.⁴⁶

Beskriv behovet av sådana åtgärder, och ange berörda rubriker i budgetramen, budgetrubriker i den årliga budgeten samt belopp.

[...]

3.2.4. Bidrag från tredje part

- X Det ingår inga bidrag från tredje part i det aktuella förslaget eller initiativet
- Förslaget eller initiativet kommer att medfinansieras enligt följande:

Anslag i miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

	År	År	År	År	För in så många år som behövs för att redovisa inverkan på resursanvändningen (jfr punkt 1.6)			Totalt
	N	N+1	N+2	N+3				
Ange vilken extern organisation eller annan källa som bidrar till finansieringen								
TOTALA anslag som tillförs genom medfinansiering								

⁴⁶ Se punkterna 19 och 24 i det interinstitutionella avtalet.

3.3. Beräknad inverkan på inkomsterna

- X Förslaget/initiativet påverkar inte budgetens inkomstsida.
- Förslaget/initiativet påverkar inkomsterna på följande sätt:
  - Påverkan på egna medel
  - Påverkan på ”diverse inkomster”

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

Budgetrubrik i den årliga budgetens inkomstsidan:	Belopp som förts in för det innevarande budgetåret	Förslaget eller initiativets inverkan på inkomsterna ⁴⁷						
		År N	År N+1	År N+2	År N+3	För in så många år som behövs för att redovisa inverkan på resursanvändningen (jfr punkt 1.6)		
Artikel								

Ange vilka budgetrubriker i utgiftsdelen som berörs i de fall där inkomster i diversekategorin kommer att avsättas för särskilda ändamål.

[...]

Ange med vilken metod påverkan på inkomsterna har beräknats.

[...]

⁴⁷

När det gäller traditionella egna medel (tullar och sockeravgifter) ska nettobeloppen anges, dvs. bruttobeloppen minus 25 % avdrag för uppbörds-kostnader.